

ห้องอ่านหนังสือ
คณะสาธาณสุขศาสตร์

รายงานการศึกษาเรื่อง กฎหมายสาธาณสุข

คณะผู้จัดทำรายงาน

1. นายกิตติคุณ ยศบรรเทิง รหัส 52076294
2. นายบุญฤทธิ์ วงศ์เชวงทรัพย์ รหัส 52076430
3. นายปรริชาติ เขียวฉ้ออน รหัส 52076454
4. นายพงษ์ศักดิ์ เชาว์น้อย รหัส 52076492
5. นางสาวพิจิตรา สมพันธ์ รหัส 52076515
6. นางภาวิณี แสนนรินทร์ รหัส 52076546
7. นางสาวสุภัทรา เปี่ยมอ่อน รหัส 52073897
8. นายอัครพล วงศ์หล้า รหัส 52076690
9. นายอนุพงษ์ อนุเมธางกูร รหัส 52062402

เสนอ

ดร.ถาวร มาตัน

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

วิชา ปรัชญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณทิต คณะสาธาณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

ห้องอ่านหนังสือ คณะสาธาณสุขศาสตร์
รับทะเบียน..... 12 พ.ย. 2552
เลขทะเบียน..... ๖.2616725, 1.4759011
เลขเรียกหนังสือ..... WA20.5

ร 451

2552

ร. 1

คำนำ

รายงานการศึกษา เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสาธารณสุข เป็นส่วนหนึ่งของวิชาปรัชญาการสาธารณสุข นโยบายและกฎหมายสาธารณสุข โดยได้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสาธารณสุข มาเป็นแนวคิดในการจัดทำ การรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 เรื่อง ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข 2550 และพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551

ประโยชน์และคุณค่าของรายงานการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบุพการี ผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนบูรพาจารย์ ที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้ศึกษา จนประสบความสำเร็จมาถึงปัจจุบันนี้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสาธารณสุข	
ส่วนที่ 1 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	1
เจตนารมณ์ของกฎหมาย.....	1
สถานการณ์ปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	2
เนื้อหาสำคัญ	3
ข้อหาความผิดมีอัตราโทษตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	17
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย	23
ข้อดีของกฎหมาย.....	26
ข้อเสียของกฎหมาย.....	26
กรณีปัญหาที่พบบ่อยในการละเมิด หรือกระทำผิดกฎหมายจากพรบ.....	27
ส่วนที่ 2 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.....	31
เจตนารมณ์ของกฎหมาย.....	31
สถานการณ์ปัญหา	33
วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	33
เนื้อหาสำคัญ	34
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ).....	37
การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณา.....	37
การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา (มาตรา 35 ทวิ – มาตรา 35 นว).....	41
การคุ้มครองผู้บริโภคโดยประการอื่น (มาตรา 36 – มาตรา 42)	42
การอุทธรณ์ (มาตรา 43 – มาตรา 44).....	43
ข้อดี ของ พรบ.อาหาร.....	62
ข้อเสีย ของ พรบ.อาหาร.....	62
ปัญหาที่พบบ่อยในการละเมิดหรือกระทำผิดกฎหมาย.....	62

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 3 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523.....	65
ส่วนที่ 4 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข 2550.....	73
ความเป็นมา.....	73
วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	73
เนื้อหาสำคัญ	74
การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข 2550.....	102
ข้อดีของกฎหมาย.....	102
ข้อเสียของกฎหมาย.....	103
กรณีศึกษา.....	103
วิเคราะห์กรณีศึกษา.....	104
ส่วนที่ 5 พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551.....	105
วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	105
เนื้อหาสำคัญ.....	105
ประโยชน์ของพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551.....	108
องค์ประกอบของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน.....	108
ปรัชญาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน.....	108
สรุป.....	109
กรณีศึกษา.....	109
เอกสารอ้างอิง	113

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เนื่องจาก เครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและ อาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการ ต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัด มัลลอกฮอลล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของ ประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็ก และเยาวชน มิให้เข้าถึงเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา

สถานการณ์ปัญหา

1. การบริโภคเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเยาวชนอายุ 15-24 ปี และผู้หญิง” ข้อมูลจาก “รายงานภาวะสังคม” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ เมื่อ 1 มีนาคม 2550 พบว่า

- ปริมาณการจำหน่ายเหล้าเพิ่มขึ้นจาก 205.6 ล้านลิตร ใน “ไตรมาสสี่” ของปี 2548 เป็น 207.2 ล้านลิตร ในไตรมาสสี่ของปี 2549 หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8

- ปริมาณการจำหน่ายเบียร์เพิ่มขึ้นจาก 468 ล้านลิตรใน “ไตรมาสสี่” ของปี 2548 เป็น 533 ล้านลิตร ในไตรมาสสี่ของปี 2549 หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2

- ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเกี่ยวกับสุรา เพิ่มจาก 131,823 ล้านบาทใน 2548 เป็น 147,186 ล้านบาทในปี 2549 หรือ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.7

2. จากรายงานภาวะสังคมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า การบริโภคเครื่องดัดมัลลอกฮอลล์มีแนวโน้มเพิ่มทุกไตรมาส

จำนวนการบริโภคและค่าใช้จ่ายสุราและเบียร์ โดยรวม ปี 2548 - 2549

ปี	เหล้า (ล้านลิตร)	เบียร์ (ล้านลิตร)	ค่าใช้จ่ายครัวเรือน เครื่องดัดมัลลอกฮอลล์(ล้านบาท)
ปี 2548	790.6	1,655	39,267
ปี 2549	810.2 (+ 2.5%)	1,961(+18.5%)	42,059(+7.11%)

3. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2549 พบว่าประชากรไทยอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่ดื่มสุรา

1. ดื่มเบียร์	10.6 ล้านคน
2. ดื่มเหล้าขาว	6.2 ล้านคน
3. ดื่มเหล้ากลั่น(วิสกี้, เชียงซุน, บรั่นดี, แม้โวง และอื่นๆ)	5.6 ล้านคน
4. ดื่มเหล้าหมัก(กระแช่, สาโท, อุ และอื่นๆ)	1.5 ล้านคน
5. ดื่มไวน์	0.4 ล้านคน

4. ปัญหาจากสุราในสังคมไทย

- สุราเป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 ของอุบัติเหตุจราจร (ร้อยละ 50 เกิดจากคนเมาแล้ว

ขับรถ)

- สุราเป็นภาระโรค (disease burden : ตายก่อนวัยอันควรบวกสูญเสียจากการเจ็บป่วย)

เป็นอันดับที่ 1 ของประชากรในประเทศกำลังพัฒนา โดยมากกว่ายาเสพติดประมาณ 5 เท่า และอันดับที่ 2 ของคนไทย (การศึกษาในปี 2542)

- สุราเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว

- สุราเป็นสะพานเชื่อมไปสู่ ยาเสพติด เพศสัมพันธ์ และอาชญากรรม

5. ผลการวิจัยของสำนักงานพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจฯ กระทรวงยุติธรรมพบว่าพฤติกรรมการดื่มสุราของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย มีผลต่อการกระทำผิดโดยตรง โดยเฉพาะคดีทำร้ายร่างกายและข่มขืน โทรมหญิง โดยร้อยละ 34.8 กระทำผิดระหว่างดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 40.8 กระทำผิดหลังจากดื่มๆภายใน 5 ชั่วโมง ซึ่งขณะกระทำผิดยังอยู่ระหว่างเมึนเมา นอกจากนี้ยังพบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เด็กเคยดื่มมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เบียร์ที่มีการดื่มมากที่สุดถึงร้อยละ 90, รองลงมาคือวิสกี้/บรั่นดี ร้อยละ 77, ส่วนเหล้าขาว/ขาดองเหล้ามีการดื่มเพียงร้อยละ 58 และพบว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กมากที่สุด

6. ความสูญเสียจากการดื่มแอลกอฮอล์

ในปี 2547 มีผู้บาดเจ็บรุนแรงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนเกิดเหตุถึง ร้อยละ 44.2 สูงกว่า ปี 2546 ซึ่งมีร้อยละ 19.2

วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

1. สร้างจิตสำนึกใหม่ให้เยาวชนของชาติ เพื่อป้องกันการริเริ่มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน (ลดนักดื่มหน้าใหม่)
2. ลดปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยทั้งชาติ
3. การคุ้มครองและลดผลกระทบที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งในผู้ที่บริโภคแอลกอฮอล์และประชาชนทั่วไป

เนื้อหาสำคัญ

สาระสำคัญของพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ มานำเสนอ ดังนี้ โดยร่างพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ประกอบไปด้วย 8 หมวด 75 มาตรา โดยหมวดที่ 1,2,3,จะว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายและ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ส่วนหมวดที่ 4 ถือว่าเป็นหัวใจหลักของร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ ว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยมีประเด็นสำคัญคือ

1.ห้ามมิให้ขายและบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในสถานที่ดังต่อไปนี้ วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงพยาบาล และสถานขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา โรงเรียนหรือสถานศึกษา ยานพาหนะขนส่งมวลชน ฯลฯ , ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์นอกวัน เวลาที่ได้รับอนุญาต , ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์หรือบุคคลที่มีอาการเมึนเมาจนประพฤดิ์วุ่นวายหรือครองสติไม่ได้

2.ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะดังต่อไปนี้ เช่น ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ การเร่ขาย ขาย โดยลดราคา แจก แลก ให้เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ฯลฯ รวมถึงห้ามมิให้โฆษณาเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ในสิ่งพิมพ์ ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ป้ายโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาได้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ยกเว้นการถ่ายทอดสดรายการสดจากต่างประเทศ ,

3.ห้ามโฆษณาสินค้าที่ใช้ชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เป็นเครื่องหมายของสินค้านั้น,ห้ามโฆษณา หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์บนผลิตภัณฑ์อื่นใดที่ไม่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์หรือผลิตภัณฑ์ที่มีได้เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ , ห้ามโฆษณาชื่อ หรือเครื่องหมายของบริษัทห้างร้านผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ในลักษณะที่อาจทำให้แพร่หลายซึ่งชื่อ หรือเครื่องหมายของบริษัทห้างร้านผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ขณะที่หมวดที่ 5-8 จะว่าด้วยกองทุนสนับสนุน การบำบัดรักษา และบทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
มีโครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินงานเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ
- 2) คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 3) คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด โดยมีสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในกรมควบคุมโรค เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

มาตราที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่มจะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร่างกาย

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการสื่อสารการตลาด

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร

การส่งเสริมการขาย การแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง

“ข้อความ” หมายความว่า รวมถึง การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสงเสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระจกหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับ สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

“คณะกรรมการควบคุม” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรค

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน กรรมการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการ ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขาธิการและให้อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

(๒) ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านละหนึ่งคนการเลือกและการแต่งตั้งที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่สองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (๑)

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

หมวด ๒

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(๔) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๑ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือมีส่วนได้เสียในกิจการเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๗) ไม่เป็นผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๒ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันและในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษีรวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุกัญช์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ต้องห้ามสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภค เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(๖) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจน การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๗) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๘) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน

เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิตหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคนให้ ผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัยไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น รองประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งหนึ่งคน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน ประชาสัมพันธ์จังหวัด พัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขต จังหวัดผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัด ละไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง จากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุม เครื่องดื่มนแอลกอฮอล์จังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่เกินสองคนเป็น ผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๒๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการประชุมและการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์จังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์และการ บำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลมรวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำอัดลม

(๓) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มน้ำอัดลม

(๔) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการในการลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม

(๕) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม

มาตรา ๒๔ ให้จัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม” ขึ้นในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม

(๒) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำอัดลม และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำอัดลมของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม กรุงเทพมหานครคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมจังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำอัดลม

(๔) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย

หมวด ๔

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๖ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

(๔) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(๕) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๖) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๗) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน โดยทั่วไป

(๘) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ ทำที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือนำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (๒) การเร่ขาย
- (๓) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย

(๔) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำ หีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(๕) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือ การให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของ เครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ รวมถึงการ กำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๖) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของ คณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม ทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและ ร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัด เลี้ยงตามประเพณี

(๔) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มน แอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๕) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือ ร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๗) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มน้ำโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงขบพบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

หมวด ๕

การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

มาตรา ๓๓ ผู้ติดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือญาติ คณะบุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด

หมวด ๖

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ สถานที่ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ในเวลาทำการของสถานที่นั้น รวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ยึดหรืออายัดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้รับอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องของบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๓๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับมาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๔ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๓) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา ๓๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๔๕ บรรดาความคิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือ

ผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ ที่	ข้อกำหนดความผิด		ระวางโทษ		อัตราค่าปรับกำหนด ให้เปรียบเทียบปรับ
	มาตรา	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ	
1	มาตรา 26	ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ จะต้องจัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า	มาตรา 38	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 100,000 บาท
2	มาตรา 27(1)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
3	มาตรา 27(2)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
4	มาตรา 27(3)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในสถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
5	มาตรา 27(4)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
6	มาตรา 27(5)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท

ข้อกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ ที่	ข้อกำหนดความผิด		ระวางโทษ		อัตราค่าปรับกำหนด ให้เปรียบเทียบปรับ
	มาตรา	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ	
7	มาตรา 27(6)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ใน สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือ ร้านค้าในบริเวณสถานบริการ น้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
8	มาตรา 27(7)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ใน สวนสาธารณะของทางราชการ ที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของ ประชาชนโดยทั่วไป	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
9	มาตรา 28	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ใน วัน หรือเวลา...(ที่กำหนด) แต่มิให้ใช้บังคับกับการขาย ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือ ตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า ไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยสุรา	มาตรา 39	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
10	มาตรา 29(1)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า ยี่สิบปีบริบูรณ์	มาตรา 40	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 20,000 บาท
10	มาตรา 29(2)	ขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ให้แก่บุคคลที่มีอาการมึนเมา จน ทรงสติไม่ได้	มาตรา 40	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 20,000 บาท

ข้อกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ ที่	ข้อกำหนดความผิด		ระวางโทษ		อัตราค่าปรับกำหนด ให้เปรียบเทียบปรับ
	มาตรา	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ	
11	มาตรา 30(1)	ขายเครื่องดัดแปลงรถยนต์ โดยใช้เครื่องขายอัตโนมัติ	มาตรา 40	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 20,000 บาท
12	มาตรา 30(2)	ขายเครื่องดัดแปลงรถยนต์ โดยการเร่ขาย	มาตรา 41	จำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่ เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
13	มาตรา 30(3)	ขายเครื่องดัดแปลงรถยนต์โดย การลดราคาเพื่อประโยชน์ ในการส่งเสริมการขาย	มาตรา 41	จำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่ เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
14	มาตรา 30(4)	ขายเครื่องดัดแปลงรถยนต์ โดย ให้หรือเสนอให้สิทธิ ในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด เป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อ เครื่องดัดแปลงรถยนต์หรือ แก่ผู้นำหีบห่อหรือสลาก หรือ สิ่งอื่นใดเกี่ยวกับ เครื่องดัดแปลงรถยนต์มา แลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ	มาตรา 41	จำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่ เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท

ข้อกำหนดความผิดที่มีอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ ที่	ข้อกำหนดความผิด		ระวางโทษ		อัตราค่าปรับกำหนด ให้เปรียบเทียบปรับ
	มาตรา	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ	
15	มาตรา 30(5)	ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับ เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือกับ สินค้าอื่น หรือการให้บริการ อย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่าย เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ในลักษณะ เป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจ สาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนด เงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็น การบังคับซื้อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยทางตรงหรือทางอ้อม	มาตรา 41	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
16	มาตรา 31(1)	บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ใน วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติ พิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็น ส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทาง ศาสนา	มาตรา 42	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่ เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
17	มาตรา 31(2)	บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ใน สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล และร้าน ขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พัก ส่วนบุคคล	มาตรา 42	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่ เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
18	มาตรา 31(3)	บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ใน สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่ จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือ สโมสรหรือการจัดเลี้ยงตาม ประเพณี	มาตรา 42	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่ เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท

ข้อกำหนดที่มีอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ ที่	ข้อกำหนด		ระวางโทษ		อัตราค่าปรับกำหนด ให้เปรียบเทียบปรับ
	มาตรา	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ	
19	มาตรา 31(4)	บริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ	มาตรา 42	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
20	มาตรา 31(5)	บริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา 42	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
21	มาตรา 31(6)	บริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป	มาตรา 42	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	ไม่เกิน 10,000 บาท
22	มาตรา 32	โฆษณาเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือจูงใจให้ผู้อื่นดัดแปลงหรือโดยอ้อม และ กรณีผู้ผลิตเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ทุกประเภทที่โฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม แต่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์นั้น แต่มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดคนนอกราชอาณาจักร	มาตรา 43	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากมีโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังมีโทษปรับอีกวันละไม่เกิน 50,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือ จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง	ไม่เกิน 500,000 บาท + 50,000 บาท

ข้อกำหนดการปฏิบัติที่มีอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ ที่	ข้อกำหนดการปฏิบัติ		ระวางโทษ		อัตราค่าปรับกำหนด ให้เปรียบเทียบปรับ
	มาตรา	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ	
23	มาตรา 34 (1) และ (2)	ต่อสู้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการที่จะ (1) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลาทำการของสถานทีนั้น รวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ยึดหรืออายัดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา 44	(1) และ (2) จำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 20,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	(1), (2) ไม่เกิน 20,000 บาท
24	มาตรา 34(3)	(3) ไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ยินยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามหน้าที่ใน (3) หรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตาม (3) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมา เพื่อประกอบการพิจารณา	มาตรา 44	(3) ปรับไม่เกิน 20,000 บาท	ไม่เกิน 20,000 บาท
25	มาตรา 36	บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 34	มาตรา 44	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท	ไม่เกิน 2,000 บาท

กลุ่มควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
โทรศัพท์ 0 2590 3032, 35 โทรสาร 0 951 1493 <http://www.thaiantitobacco.com> หรือ <http://www.thaiantialcohol.com>

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศ

- 1.ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง อนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ขายสุราประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ฯ
- 2.กฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดเกี่ยวกับใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราฯ
- 3.ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง มาตรฐานสุรา
- 4.พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 เพิ่มโทษมาแล้วฉบับ
- 5.มาตรา ๗ ลดปัญหาทางสังคม
- 6.มาตรา ๖ การควบคุมการขนส่งทางบก
- 7.คำสั่ง อย. เรื่อง การห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์
- 8.ประกาศ อย. ให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก
- 9.ประกาศ สคบ. เรื่องการมอบอำนาจการคุ้มครองผู้บริโภคให้เจ้าหน้าที่
- 10.การบำบัดรักษาผู้ติดสุราเรื้อรัง
- 11.มาตรา ๒ จำกัดเวลาดื่ม
- 12.มาตรา ๑๐ ควบคุมฉลากและคำเตือน
- 13.มาตรา ๕ การควบคุมการจราจรและการขนส่ง
- 14.มาตรา ๑๒ จำกัดสถานที่จำหน่าย
- 15.มาตรา ๕ ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์
- 16.มาตรา ๔ จำกัดอายุผู้ซื้อ
- 17.มาตรา ๓ จำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการ
- 18.มาตรา ๑ จำกัดวันและเวลาจำหน่าย
- 19.มาตรา ๘ ควบคุมการโฆษณา

ร่างกฎหมายลูก ตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จำนวน 3 ฉบับ ที่กำลังดำเนินการ
ได้แก่

1.ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดวิธีการหรือลักษณะในการห้ามขายเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ พ.ศ.2552 ซึ่งห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบของการนำมาผสมในน้ำหวาน
น้ำผลไม้ หรือน้ำที่มีกลิ่นผลไม้ หรือสิ่งอื่นใดแล้วนำมาปั่นรวมกัน เช่น เหล้าปั่น โดยยกเว้นให้ขายได้ใน
สถานบริการที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานบริการเท่านั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชน
เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะนำเข้ามาขอคำแนะนำจากคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน
เร็วๆ นี้ ก่อนส่งให้นายกรัฐมนตรีลงนาม และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจา
นุเบกษา หากฝ่าฝืนลักลอบขายจะมีโทษจำคุก 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

2.ร่างประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข
เกี่ยวกับการพิมพ์ฉลาก ข้อความเตือน รูปภาพเตือนภัยพิษภัยอันตรายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิต
หรือนำเข้าเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ พ.ศ.... ซึ่งกำหนดให้ภาชนะบรรจุที่มีลักษณะเป็นขวด ต้องมี
ปริมาตรสุทธิไม่น้อยกว่า 250 มิลลิลิตร ส่วนภาชนะที่เป็นกระป๋อง ไห ถุง หรือรูปแบบอื่นๆ ปริมาตร
บรรจุไม่น้อยกว่า 300 มิลลิลิตร โดยฉลากที่ติดข้างภาชนะหรือกล่องบรรจุ จะต้องไม่มีข้อความที่อาจทำ
ให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดว่า เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีความปลอดภัย ส่งผลดีต่อสุขภาพ มีระดับสาร
อันตรายต่อสุขภาพน้อยกว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั่วไป หรือมีลักษณะเป็นการโฆษณาทั้งโดยตรงหรือ
อ้อม และให้พิมพ์ข้อความว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ห้ามจำหน่ายแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
ฝ่าฝืนมีโทษจำคุก 1 ปี ปรับ 20,000 บาท” เป็นภาษาไทย ตัวอักษรสีขาวยบนแถบสีดำเข้ม ขนาดตัวอักษร
ใหญ่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ฉลาก อ่านง่ายและมองเห็นชัดเจน นอกจากนี้ ยังกำหนดให้จัดพิมพ์
ภาพคำเตือนโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด ที่ฉลากที่ติดข้างภาชนะและหีบห่อที่
บรรจุ เป็นรูปภาพ 4 สี เช่นเดียวกับการเตือนภัยอันตรายของบุหรี่ อาทิ ดื่มสุราทำให้เป็นโรคตับแข็ง
ดื่มสุราแล้วขับขี้ทำให้พิการและตายได้ ดื่มสุราทำให้ขาดสติและเสียชีวิตได้ ดื่มสุราทำให้เสื่อม
สมรรถภาพทางเพศ ดื่มสุราทำร้ายตัวเอง ทำลายลูกและครอบครัว ดื่มสุราเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อเด็ก
และเยาวชน เป็นต้น โดยให้พิมพ์ในอัตรา 1 แบบต่อ 1,000 ขวด/กระป๋อง/กล่อง และขนาดข้อความไม่
น้อยกว่าร้อยละ 50 ของกล่องบรรจุทรงสี่เหลี่ยม และไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 กรณีเป็นทรงกลม
ทรงกระบอก หรือรูปแบบอื่นๆ

3.ร่างประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ว่าด้วยข้อความคำเตือนที่ต้องแสดงพร้อมกับภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือภาพสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ฟ.ศ.... กำหนดให้มีการแสดงคำเตือน เช่น สุราเป็นสาเหตุของโรคตับแข็ง สุราเป็นสาเหตุทำให้เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ สุราเป็นสาเหตุทำให้ขาดสติและเป็นเหตุให้เสียชีวิตได้ เป็นต้น คู่กับข้อความคำเตือน “ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ ฝ่าฝืนมีโทษจำคุก 1 ปี ปรับ 20,000 บาท” โดยหากเป็นสื่อทางกิจการโทรทัศน์

การฉายภาพ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ การแสดงภาพผ่านเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ ต้องแสดงคำเตือนทั้งเสียงและอักษรลอย โดยแสดงเสียงไม่น้อยกว่า 3 วินาที และอักษรลอยสีขาวภายในกรอบที่มีพื้นสีดำเข้ม สูงไม่น้อยกว่า 1 ใน 20 ของความสูงจอภาพ และมีความยาวตลอดตามแนวนอนชิดขอบจอภาพด้านบนสุด หรือด้านล่างสุด ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ ให้แสดงคำเตือนตามแนวนอนด้านบนสุดด้วยตัวอักษรสีขาวบนพื้นสีดำเข้ม ขนาดไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของพื้นที่คำเตือน และมีพื้นที่คำเตือนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของพื้นที่โฆษณา

ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะปรับเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน และนำเสนอผู้มีอำนาจลงนาม เพื่อประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา และบังคับใช้ต่อไป

ข้อดีของกฎหมาย

1. เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย

2. กฎหมายนี้ไม่ได้ห้ามผลิต, ห้ามนำเข้า, ห้ามขาย และไม่ได้ห้ามบริโภค แต่มีการกำหนดมาตรการอื่นๆ ที่ค่อนข้างจะครบถ้วนในการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ แต่เป็นการจัดระเบียบไม่ให้หย่อนหรือสุดโต่งเกินไป

3. กฎหมายนี้มีการใช้มาตรการที่หลากหลาย ทั้งการจำกัดการเข้าถึงสุรา การลดการโฆษณา การขึ้นภาษี ลดการเกิดนักดื่มหน้าใหม่

ข้อเสียของกฎหมาย

1. กฎหมายฉบับนี้ เป็นการบังคับในราชอาณาจักรไทย ไม่ได้ห้ามสินค้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะด้านการโฆษณา

2. การห้ามโฆษณาแบบเด็ดขาด อาจขัดต่อกฎหมายการค้าโลก หรืออาจมองว่า กีดกันทางการค้า เนื่องจากต่างประเทศได้ให้ไทยนำสินค้าไปจำหน่ายในประเทศอื่น แต่ไทยมีกฎหมายที่ห้ามในสินค้าบางประเภท

3. กฎหมายนี้ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการร่างกฎหมาย เช่นกลุ่มโอท็อป ในท้องถิ่น

4. การตีความตามกฎหมายบางมาตรายังไม่ชัดเจน ในทางปฏิบัติเช่น สถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ที่วัด ซึ่งไม่ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ที่ชัดเจน อาจมีการตีความคลาดเคลื่อน

5. ตามที่ พ.ร.บ. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 ก.พ. 2551 ที่ผ่านมา แต่เนื่องจากในช่วงดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ทำให้ความชัดเจนเพื่อนำมาสู่การบังคับใช้นั้นยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก อีกทั้งการผลักดันกฎหมายเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขก็ต้องมีระยะเวลาในการทำความเข้าใจกับสังคมในเรื่องนี้ เนื่องจากประชาชนยังไม่เข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ฉบับนี้มากนัก ดังจะเห็นได้จากงานมหรสพ งานบุญที่จัดขึ้นในวัดยังมีพบเห็นการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีการดื่มภายในวัดอยู่บ้าง

กรณีปัญหาที่พบบ่อยในการละเมิด หรือกระทำผิดกฎหมายจากพรบ.

กรณีที่ 1

“โซว์คลิปเด็ด ผลสำรวจ 10 มหา’ลัย ดัง ตะลึง ถูกร้านเหล้าล้อมรอบ แคมเกิน 80% ไร่ลำนึก ฝากม. ขายนํ้ามาให้เด็กด้า 20 ปี บางรายคาซุดนัักศึกษา ในหอพักก็ไม่วั้น อังสารพัดแอบร้านขายยาภิขาย เหล้า นัักศึกษาบอกร้านเหล้าใกล้รั้ว ยิงยั่วกิสต อ.ปริยญา วอนทุกสถาบันต้องช่วยกัน เนะวิธีแก้ปราบร้านเหล้า ใช้กฎหมาย 3 ฉบับ ได้ผลชั่วรั ปิดได้แล้ว 7 ร้าน”

ทีมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ จัดแถลงข่าว “คลิปวิดีโอ ขายนํ้าให้ผู้ที่อายุต่ำกว่า 20 ปีและขายในหอพัก (นัักศึกษา)” โดย นายชนินทร์ จันทรส ตัวแทนกลุ่มนัักศึกษาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง เรื่องการสำรวจ “ทัศนคตินักศึกษาต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสถานที่จำหน่ายใกล้สถานศึกษา” โดย กลุ่มนัักศึกษาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ร่วมกับเครือข่ายเยาวชนสร้างสรรค์รู้ทันแอลกอฮอล์ สํารวจและถ่ายคลิปีวิดีโอร้านค้ำที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี รอบมหาวิทยาลัย 10 แห่ง คือ 1.ธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) 2.รามคำแหง 3.จุฬาฯ 4.รัตนบัณฑิต 5.เกษตรศาสตร์ 6.สวนสุนันทา-สวนดุสิต 7.ศรีปทุม 8.หอการค้าไทย 8.รังสิต 10.กรุงเทพ (กล้วยน้ำไท) ตั้งแต่ 19 มี.ค. – 30 มี.ค. 2552 ในร้านค้ำจำนวน 54 ร้าน พบมีร้านค้ำที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี ผิด พร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 29 ถึง 45 ร้าน หรือ 83.3% มีร้านที่ไม่ขายเพียง 9 ร้าน หรือ 16.7% โดยให้เหตุผล 1.ผู้ซื้อแต่งชุดนักเรียน 2.อยู่ในช่วงห้ามจำหน่ายคือ 14.00 – 17.00 น. แสดงว่าร้านที่ไม่ขาย ไม่รู้ว่ามีกฎหมายห้ามจำหน่ายให้เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งร้านที่ขาย 12 ใน 54 เป็นร้านที่อยู่ในหอพัก ที่เป็นสถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผิดตามมาตรา 27 ขณะที่อีก 1 ร้านขายเหล้าทั้งๆที่เป็นร้านขายยา ร้านที่ขายเหล้าเกือบทุกร้าน ขายให้ทั้งๆ ที่ผู้ซื้ออยู่ในชุดนัักศึกษา บางร้านยังเอากระดาษมาห่อขวดเหล้าด้วย ทั้งนี้ร้านขายเหล้าส่วนใหญ่ยังอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัย โรงเรียนมัธยม ไม่เกิน 500 เมตร ซึ่งมีการถ่ายคลิปีวิดีโอร้านค้ำที่กระทำผิดไว้ด้วย

นอกจากนี้ได้สำรวจ“ทัศนคตินักศึกษาต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสถานที่จำหน่ายใกล้สถานศึกษา” ใน 10 มหาวิทยาลัยดังกล่าว กับนักศึกษา 1,000 คน เกินครึ่ง 51.6% ยอมรับว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดย 37.4% ดื่มเบียร์ 37.3% เหล้าดี อีกเกือบ 10% ดื่มเหล้าขาว เหตุผลคือ 1.เพื่อนชวน 2.ความสนุก 3.เลียนแบบคนอื่น นักศึกษาส่วนใหญ่ 68.6% รู้ว่ามีกฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยนักศึกษาราว 3 ใน 4 (75-77%) เห็นว่า ร้านเหล้าที่อยู่ใกล้สถานศึกษาเน้นกลุ่มลูกค้าที่เป็นนักศึกษา ซึ่งยังมีร้านเหล้าอยู่ใกล้ยังงุนใจอยากให้ดื่ม

รศ.ดร.ปริญญา เทวานฤมิตรกุล รองอธิการบดีฝ่ายการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในฐานะหัวหน้าคณะทำงานแก้ไขปัญหาและการขายเหล้าบริเวณรอบมหาวิทยาลัย กล่าวว่า ขณะนี้มหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่ง ต้องเผชิญปัญหาร้านเหล้าล้อมรอบสถานศึกษา เพราะไม่มีกติกาคควบคุมปล่อยให้ขายและเปิดร้านเหล้าได้อย่างเสรี แคมยังมีกิจกรรมส่งเสริมการขายล่อใจ สิ่งเหล่านี้แก้ไขได้ด้วยการใช้กฎหมายที่มีอยู่ ทั้ง 3 ฉบับ คือ 1.พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ร้านเหล้าส่วนใหญ่ฝ่าฝืน ขายเหล้าให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ทั้งที่มีโทษจำคุกสูงสุด 1 ปี ปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท รวมถึงการขายเหล้าในบริเวณหอพักที่มีโทษจำคุกสูงสุด 6 เดือน ปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท

รศ.ดร.ปริญญา กล่าวอีกว่า กฎหมายฉบับที่ 2.พ.ร.บ.สุรา ที่ดูแลการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ของกรมสรรพสามิตที่ขอได้ง่าย ไม่ตรวจสอบว่าทำเลที่ตั้งร้านถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ และการขออนุญาตเสียเงินเพียง 100 บาทเท่านั้น จึงมีร้านเหล้าเกิดขึ้นจำนวนมาก รัฐต้องปรับนโยบาย และไม่ทำให้การขายสุราเป็นเรื่องง่ายเหมือนปัจจุบัน 3.พ.ร.บ.สถานบริการ ที่หากมีการเดินร้านในร้านที่ไม่ได้รับอนุญาต จะกลายเป็นการตั้งสถานบริการโดยไม่ขออนุญาต สามารถแจ้งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการปิดได้ทันที ดังนั้นทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องร่วมมือกัน เพื่อปกป้องนักศึกษาของตนด้วยการใช้กฎหมายที่มีอยู่ ซึ่งไม่ได้ละเมิดสิทธิเสรีภาพของนักศึกษา หรือร้านค้า

“ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาคณาจารย์ อยู่เฉยแล้วปล่อยให้เป็นที่ของเจ้าพนักงาน ปัญหาจะไม่ได้รับการแก้ไขและเรื้อรังจนทำลายอนาคตของชาติ ซึ่งกำลังจะประสานเครือข่ายรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาที่จะต้องสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นรอบมหาวิทยาลัย ถ้าพบร้านเหล้าใดฝ่าฝืนกฎหมายอาทิ ขายในหอพัก จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย การเร่ขาย ก็แจ้งเจ้าพนักงานและแจ้งให้กรมสรรพสามิต รับประทานว่ามีกรณีละเมิด เพื่อให้เพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งจะไม่สามารถขอได้อีกภายใน 5 ปี หลังจากถูกเพิกถอน และต้องทำให้มีการบังคับใช้กฎหมาย การจำกัดอายุผู้ซื้อ ตามพ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่กำหนดให้เป็น 20 ปี จากเดิม 18 ปีอย่างเคร่งครัด ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เคยใช้วิธีดังกล่าวและสามารถปิดร้านเหล้าได้ถึง 7 ร้าน และทำให้ปัญหาลดลงอย่างมาก” นายปริญญา กล่าว

กรณี 2

“บริษัทนำเมาส์กฎหมายเหล่า อัลดโยธณา กิจกรรมกระตุ้นยอดขายเก็ลื่อนหน้าเว็บ ยิงเศรษฐกิจชบ
ยิงอัลดโปรมชันเค็มที”

มูลนิธิสื่อเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ สมาคมผู้ดูแล
เว็บไทย แถลง "การละเมิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ บน Website" โดยนายพิริยะ ทอง
สอน เลขาธิการมูลนิธิสื่อเพื่อเยาวชน กล่าวว่ การติดตามการสื่อสารข้อมูลหรือการโฆษณาของธุรกิจ
แอลกอฮอล์ผ่านเว็บไซต์ ตั้งแต่วันที่ 28 เม.ย.-พบการกระทำผิดฝ่าฝืน พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องคั้ม
แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ใน 2 ลักษณะ 1.กระทำผิดโดยผู้ประกอบการผู้ผลิตเอง ด้วยการนำ
ภาพผลิตภัณฑ์โซ่วไวบนเว็บไซต์ แม็ไม่ได้โซ่วไวที่หน้าแรกของเว็บไซต์ แต่สามารถเข้าถึงได้เม็ออก
เข้าสู่หน้าอื่น ๆ 2.การใช้เว็บไซต์จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของ
ผลิตภัณฑ์เครื่องคั้มแอลกอฮอล์ เว็บไซต์ที่กระทำผิดมี 9 เว็บไซต์ ที่พบภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์
ของเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ 1. www.leolism.net 2. www.boonrawd.co.th 3. www.singhalife.com
4. www.federbrau.com 5. www.thaibev.com 6. www.cheersbeer.com 7. www.benmorehitz.com 8.
www.heinekenthai.com 9. www.100community.com การเก็บข้อมูลการโฆษณาทางเว็บไซต์อย่าง
ต่อเนื่อง พบว่ความถี่ในการโฆษณา ไม่เปลี่ยนแปลงมาก แต่จะสร้างแรงจูงใจด้วยการทำกิจกรรม
ส่งเสริมการตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจไม่ดี กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด ถด แลก แจก
แถม ถูกนำมาใช้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการคั้มมากขึ้น

ดร.นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กล่าวว่า การกระทำดังกล่าวถือเป็นการกระทำผิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ มาตรา 32 และ
มาตรา 30 ในเรื่องส่งเสริมการตลาด โดยมาตรา 32 ระบุชัดว่ห้ามโฆษณาเครื่องคั้มแอลกอฮอล์แสดง
ชื่อ หรือเครื่องหมายเครื่องคั้มแอลกอฮอล์ และต้องไม่ปรากฏภาพของสินค้า หรือบรรจุภัณฑ์ของ
เครื่องคั้มแอลกอฮอล์ แม็จะไม่ระบุชื่อที่ใช้โฆษณาแต่ใน พ.ร.บ.ก็มีนิยามของค่วาโฆษณา ว่หมายถึง
การกระทำไม่ว่โดยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการคั่ว
และให้หมายควมรวมถึงการสื่อสารการตลาด การโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ต จึงถือว่เข้าข่ายความผิด
อย่างชัดเจน "การอ้างว่ยังไม่มีกรออกกฎหมายลูก หรือประกาศกระทรวง ห้ามการโฆษณาแบบ
ต่างๆ นั้น ฟังไม่ขึ้น เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ระบุไว้ชัดเจน ความผิดที่กระทำต้องยึดตาม
พ.ร.บ.หลัก ไม่ใช่ประกาศกระทรวงที่จะออกตามมา ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงสามารถบังคับใช้
กฎหมายตามมาตรา 30,32 ได้ทันที" ดร.นนทวัชร์กล่าว

ดร.นนทวัชร์ กล่าวด้วยว่า ธุรกิจแอลกอฮอล์ทุกบริษัท ต่างทราบกฎหมายอย่างดี เนื่องจากบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 14 ก.พ. 2551

พ.ต.อ.ญาณพล ยั่งยืน นายกสภาคมนตรีดูแลเว็บไทย กล่าวว่า สมาคมและผู้พัฒนาเว็บไซต์ ยินดีปฏิบัติตามกฎหมาย และให้ความร่วมมือเต็มที่ แต่อาจยังมีปัญหาว่า ผู้พัฒนา ดูแลเว็บไซต์ ไม่มีความรู้ในข้อกฎหมายดังกล่าว ไม่ทราบว่าสิ่งไหนทำได้หรือไม่ได้ อยากให้ภาครัฐเร่งให้ความรู้ เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์อีก เนื่องจาก พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นกฎหมายใหม่ จึงควรสร้างความเข้าใจให้ทั่วถึง ขณะนี้ ไทยมีผู้พัฒนาและดูแลเว็บไซต์นับหมื่นคน ทั้งภาครัฐและเอกชน การกระทำผิดในเรื่องดังกล่าวเหมือนกับความคิดในเรื่องอื่นๆ ที่ต้องให้ความรู้ว่าเป็นสิ่งผิดและไม่สามารถดำเนินการได้ เมื่อเริ่มเกิดความเข้าใจจะเกิดการควบคุมและดูแลกันเองในกลุ่ม ทำให้เกิดการแจ่มใส และจัดการผู้กระทำผิดได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคน พ.ศ. 2522

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

ระยะแรก

เมื่อปี พ.ศ. 2512 ได้มีเจ้าหน้าที่ของสหพันธ์องค์การผู้บริโภคระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นองค์การอิสระ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง จัดตั้งโดยสมาคมผู้บริโภค ของประเทศต่าง ๆ รวมตัวกันมีสำนักงานใหญ่ อยู่ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้เข้ามาชักชวน องค์การเอกชนในประเทศไทย ให้มีการจัดตั้งสมาคมผู้บริโภคขึ้น เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจาก องค์การเอกชน ของประเทศไทยในขณะนั้นยังไม่พร้อม ที่จะดำเนินงานอย่างไรก็ตามสหพันธ์องค์การผู้บริโภคระหว่างประเทศ ก็ได้ขอร้อง ได้ส่งเจ้าหน้าที่ เข้ามาชักชวนอีกหลายครั้งจนกระทั่งในครั้งที่ 3 องค์การเอกชน ของประเทศไทยได้รับการชักชวน ได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการศึกษาปัญหา ของผู้บริโภคมีชื่อว่า กรรมการศึกษาและส่งเสริมผู้บริโภคใน ปี พ.ศ. 2514 และได้มีวิวัฒนาการเรื่อยมาในภาคเอกชน รวมทั้งได้ประสานงานกับภาครัฐ บาล จนกระทั่งใน ปี พ.ศ. 2519 รัฐบาลสมัย คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ได้จัดตั้งคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภคขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีรองนายกรัฐมนตรี พลตรีประมาธ อติเรกสาร เป็นประธานกรรมการชุดดังกล่าว ได้สลายตัวไปพร้อมกับรัฐบาลในยุคนั้นตามวิถีทางการเมือง ยคร่าง พรบ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

รัฐบาลสมัยต่อมาซึ่งมี พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการคุ้มครองผู้บริโภค จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภคขึ้นอีกครั้งโดยมีรองนายกรัฐมนตรี นายสมภพ โทตะกิตย์ เป็นประธานกรรมการ การปฏิบัติงานโดยอาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรี และศึกษาหามาตรการถาวรในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งในหลักทาง สารบัญญัติ และการจัดองค์กรของรัฐเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค จึงได้พิจารณาข่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง ผู้บริโภค และรัฐบาลได้นำเสนอต่อรัฐสภา มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้เป็นกฎหมายได้ รัฐบาลจึงได้นำร่างขึ้นบังคับใช้ซึ่งได้มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ ได้ตั้งแต่วัน ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2522 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษเล่มที่ 96 ตอนที่ 72 วันที่ 4 พฤษภาคม 2522 มีผลการใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2522 เป็นต้นมา

เหตุผลในการประกาศใช้ พรบ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

1. เพื่อกำหนดสิทธิของผู้บริโภค
2. เพื่อกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจ
3. เพื่อกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรของรัฐ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

โดยให้เหตุผลในการประกาศใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบัน การเสนอขายสินค้า และบริการต่างๆ ต่อประชาชนนับวันแต่จะเพิ่มมากขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจการค้า และผู้

คณะกรรมการสุขภาพศาสตร์

ประกอบธุรกิจ โฆษณา ได้นำวิชาการทางการตลาดและทางการโฆษณามาใช้ในการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ในฐานะและบริการ ที่เสียเปรียบ เพราะผู้บริโภค ไม่อยู่ในฐานะที่ทราบภาวะตลาด และความจริงที่เกี่ยวกับคุณภาพ และราคาของสินค้าต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วทั้งที่ นอกจากนั้นในบางกรณีแม้จะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค โดยการกำหนดคุณภาพ และราคาของสินค้าหรือผู้ประกอบการธุรกิจโฆษณา เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคย่อมจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็น การ ไม่คุ้มครอง และผู้บริโภคจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะ ที่จะเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้และในบางกรณีไม่อาจจะระงับ หรือยับยั้ง การกระทำที่เกิดความเสียหาย แก่ผู้บริโภค ได้ทันทั่วทั้งที่ สมควรจะมีกฎหมายให้ความคุ้มครอง สิทธิของผู้บริโภค เป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบการธุรกิจ การค้าและผู้ประกอบการธุรกิจ โฆษณาต่อผู้บริโภคเพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐ ที่เหมาะสมเพื่อตรวจตรา ดูแลและประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ ความคุ้มครองผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

การจัดตั้งองค์กรของรัฐเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

1. จัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
2. จัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง
3. จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติให้มีองค์กร ของรัฐ ในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค ได้แก่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และคณะกรรมการคุ้มครองเฉพาะเรื่อง ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการว่าด้วยกร โฆษณา และคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก รวมทั้งได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อปฏิบัติงานและให้ผู้บริโภค ที่ถูกละเมิดสิทธิใช้บริการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้สังกัดอยู่ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลและคำสั่งของคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ร่วมทั้งเพื่อความสะดวกในการ ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ คุ้มครองผู้บริโภครัฐบาล จึงได้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดย ได้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2522 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 96 ตอนที่ 105 วันที่ 1 กรกฎาคม 2522 ซึ่งมีผล การใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2522 จึงถือว่าได้ดำเนินการ จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2522 เป็นต้นมา

สถานการณ์ปัญหา

เนื่องจากการขยายตัวของประชากรและสังคมเศรษฐกิจ ส่งผลให้การบริโภคของประชาชน ขยายตัวตามไปด้วย ผู้ประกอบการมีการลงทุนผลิตสินค้าและบริการออกมาตอบสนองความต้องการอย่างมากกลายเป็นทวิคูณ มีการกระตุ้นใจโดยใช้วิธีการทางตลาด เช่น การโฆษณาและการส่งเสริมการขายเพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของตน และมักพบว่าผู้ประกอบการบางรายที่ใช้กลยุทธ์ทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค จนกลายเป็นความเดือดร้อนที่ปรากฏให้เห็นอยู่เนืองๆ ในขณะเดียวกันประชาชนเองก็ยังขาดการรวมกลุ่มเพื่อคุ้มครองสิทธิในฐานะผู้บริโภคของตนเองอย่างเข้มแข็งเพียงพอ รัฐจึงจำเป็นต้องหามาตรการคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริโภคสินค้าบางประเภทที่มีผลต่อสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน ดังนั้นจึงมีการตรากฎหมายหลายฉบับที่มุ่งคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของผู้บริโภคออกมา ตัวอย่างเช่น

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
2. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
3. พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2510
4. พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. 2531
5. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
6. พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535
7. พระราชบัญญัติมาตรฐานห้องวัด พ.ศ. 2542
8. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑

วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พรบ.คุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 มาตรา 4 ได้บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย 5 ประการดังนี้

1. ผู้บริโภคได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าและบริการ
2. ผู้บริโภคมีอิสระในการเลือกหาสินค้าและบริการ
3. ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
4. ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
5. ผู้บริโภคได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

เนื้อหาสำคัญของกฎหมาย

คำนิยาม (มาตรา 3)

“ซื้อ” หมายความว่า รวมถึงเช่า เช่าซื้อ หรือได้มาไม่ว่าด้วยประการใด ๆ โดยให้ค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น

“ขาย” หมายความว่า รวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือจัดหาให้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น ตลอดจนการเสนอหรือการชักชวนเพื่อการดังกล่าวด้วย

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งของที่ผลิตหรือมีไว้เพื่อขาย

“บริการ” หมายความว่า การรับจัดทำการทำงาน การให้สิทธิใด ๆ หรือการให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น แต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงานตามกฎหมายแรงงาน

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปูรง ประกอบ ประดิษฐ์ หรือแปรสภาพและ หมายความว่า รวมถึงการเปลี่ยนรูป การดัดแปลง การคัดเลือก หรือการแบ่งบรรจุ

“ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ และหมายความว่า รวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ และหมายความว่า รวมถึงผู้ประกอบกิจการโฆษณาด้วย

“ข้อความ” หมายความว่า รวมถึงการกระทำที่ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“สื่อโฆษณา” หมายความว่า สิ่งที่ใช้เป็นสื่อในการโฆษณา เช่น หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์ หรือป้าย

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระดาษหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรกหรือรวมไว้กับสินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความว่า รวมถึงเอกสารหรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

“สัญญา” หมายความว่า ความตกลงกันระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจเพื่อซื้อและขายสินค้าหรือให้และรับบริการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 8)

นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

- องค์ประกอบ (มาตรา 9) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงคมนาคม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ มีเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นกรรมการและเลขานุการ

- อำนาจและหน้าที่ (มาตรา 10)

1. พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ

2. ดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคตามมาตรา 36

3. แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค ในการนี้จะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้

4. ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และพิจารณาวินิจฉัยการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง

5. วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะอนุกรรมการ

6. สอดส่องเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค

7. ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคที่คณะกรรมการเห็นสมควรหรือมีผู้ร้องขอตามมาตรา 39

8. รับรองสมาคมตามมาตรา 40

9. เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภค และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

โดยคณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

- วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา 11) อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการ

แต่งตั้งอีกได้

- การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง (มาตรา 12)

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(4) เป็นบุคคลล้มละลาย

(5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- การประชุมคณะกรรมการ (มาตรา 13)

กรณีประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การประชุมคณะกรรมการทุกคราวต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

- คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (มาตรา 14)

(1) คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา

(2) คณะกรรมการว่าด้วยฉลาก

(3) คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ)

- ที่ตั้ง (มาตรา 19)

ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี

- การบริหารงาน (มาตรา 19)

ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและจะให้มีรองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการเป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

- อำนาจและหน้าที่ (มาตรา 20)

(1) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความสะดวกหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(2) ติดตามและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการใด ๆ ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค

(3) สนับสนุนหรือทำการศึกษาและวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น

(4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคในทุกระดับการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยและอันตรายที่อาจได้รับจากสินค้าหรือบริการ

(5) เผยแพร่วิชาการ ให้ความรู้และการศึกษาแก่ผู้บริโภคเพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคที่เป็นการส่งเสริมพละทานมัย ประหยัด และใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

(6) ประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม ส่งเสริม หรือกำหนดมาตรฐานของสินค้าหรือบริการ

(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบหมาย

การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณา

- วิธีการโฆษณา (มาตรา 22 และ 23)

(1) การโฆษณาต้องไม่ใช่ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ

(2) ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม

- ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง ยกเว้นข้อความที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้
ได้ว่าเป็นข้อความที่ไม่อาจเป็นความจริงได้โดยแน่แท้

- ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
ไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือ
เกินความจริง

- ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิดกฎหมาย
หรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ

- ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่
ประชาชน

- ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(3) การโฆษณาต้องไม่กระทำด้วยวิธีการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกาย
หรือจิตใจ หรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

อำนาจคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา (มาตรา 24 – 27)

(1) ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่า สินค้าใดอาจเป็นอันตรายแก่
ผู้บริโภคและคณะกรรมการว่าด้วยฉลากได้กำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก ให้
คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้

- กำหนดให้การ โฆษณานั้นต้องกระทำไปพร้อมกับคำแนะนำหรือคำเตือน
เกี่ยวกับวิธีใช้หรืออันตราย ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนด ทั้งนี้ โดย
คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะกำหนดเงื่อนไขให้แตกต่างกันสำหรับการโฆษณาที่ใช้สื่อโฆษณา
ต่างกันได้

- จำกัดการใช้สื่อโฆษณาสำหรับสินค้านั้น หรือห้ามการโฆษณาสินค้านั้น
ทั้งนี้ให้นำมาใช้บังคับแก่การ โฆษณาที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าการใช้หรือประโยชน์
ของสินค้านั้นขัดต่อนโยบายทางสังคม ศีลธรรม หรือวัฒนธรรมของชาติด้วย

(2) ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่า สินค้าหรือบริการใด ผู้บริโภค
จำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพ ฐานะ และรายละเอียดอย่างอื่นเกี่ยวกับผู้ประกอบการด้วย
คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้การ โฆษณาสินค้าหรือบริการนั้นต้องให้
ข้อเท็จจริงดังกล่าวตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการ โฆษณากำหนดได้

(3) ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่า ข้อความในการโฆษณาโดย
ทางสื่อโฆษณาใด สมควรแจ้งให้ผู้บริโภคทราบว่าข้อความนั้นเป็นข้อความที่มีความมุ่งหมายเพื่อการ
โฆษณา คณะกรรมการว่าด้วยการ โฆษณามีอำนาจกำหนดให้การ โฆษณาโดยทางสื่อโฆษณานั้นต้องมี

ถือคำชี้แจงกำกับให้ประชาชนทราบว่าข้อความดังกล่าวเป็นการโฆษณาได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

(4) ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าการโฆษณาใดฝ่าฝืนมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 (1) หรือมาตรา 25 ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

- ให้แก้ไขข้อความหรือวิธีการในการโฆษณา
- ห้ามการใช้ข้อความบางอย่างที่ปรากฏในการโฆษณา
- ห้ามการโฆษณาหรือห้ามใช้วิธีการนั้นในการโฆษณา
- ให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้บริโภคที่อาจเกิดขึ้นแล้วตาม

หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนด ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้บริโภคประกอบกับความสุจริตใจในการกระทำของผู้กระทำการโฆษณา

(5) ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีเหตุอันควรสงสัยว่า ข้อความใดที่ใช้ในการโฆษณาเป็นเท็จหรือเกินความจริงคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการโฆษณาพิสูจน์เพื่อแสดงความจริงได้

(6) ในกรณีที่ผู้กระทำการโฆษณาอ้างรายงานทางวิชาการ ผลการวิจัย สถิติการรับรองของสถาบันหรือบุคคลอื่นใด หรือยืนยันข้อเท็จจริงอันใดอันหนึ่งในการโฆษณา ถ้าผู้กระทำการโฆษณาไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าข้อความที่ใช้ในการโฆษณาเป็นความจริงตามที่กล่าวอ้าง ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา 27 ได้ และให้ถือว่าผู้กระทำการโฆษณารู้หรือควรได้รู้ว่าข้อความนั้นเป็นความเท็จ

(7) ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดสงสัยว่าการโฆษณาของตนจะเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ประกอบธุรกิจผู้นั้นอาจขอให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนั้นก่อนทำการโฆษณาได้ ในกรณีนี้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะต้องให้ความเห็นและแจ้งให้ผู้ขอทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาได้รับคำขอ ถ้าไม่แจ้งภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาให้ความเห็นชอบแล้ว

การขอความเห็นและคำปวยการในการให้ความเห็นให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนด คำปวยการที่ได้รับให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การให้ความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาที่จะพิจารณาวินิจฉัยใหม่เป็นอย่างอื่นเมื่อมีเหตุอันสมควร

การใดที่ได้กระทำไปตามความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา มิให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญา

การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านฉลาก (มาตรา 30 – มาตรา 35)

สินค้าที่ผลิตเพื่อขาย โดยโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและสินค้าที่ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก

ในกรณีที่ปรากฏว่ามีสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องในการใช้สินค้าหรือโดยสภาพของสินค้านั้น หรือมีสินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำ ซึ่งการกำหนดฉลากของสินค้านั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการที่จะทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้น แต่สินค้านั้นไม่ได้เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ฉลากของสินค้าที่ควบคุมฉลากจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ใช้ข้อความที่ตรงต่อความจริงและไม่มีข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้า

(2) ต้องระบุข้อความดังต่อไปนี้

(ก) ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตหรือของผู้นำเข้าเพื่อขายแล้วแต่กรณี

(ข) สถานที่ผลิตหรือสถานที่ประกอบธุรกิจนำเข้า แล้วแต่กรณี

(ค) ระบุข้อความที่แสดงให้เข้าใจได้ว่าสินค้านั้นคืออะไร ในกรณีที่สินค้า

นำเข้าให้ระบุชื่อประเทศที่ผลิตด้วย

(3) ต้องระบุข้อความอันจำเป็น ได้แก่ ราคา ปริมาณ วิธีใช้ ข้อแนะนำ คำเตือน วันเดือนปี ที่หมดอายุในกรณีเป็นสินค้าที่หมดอายุได้ หรือกรณีอื่น เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค

(4) ให้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ผลิตเพื่อขายหรือผู้ตั้งหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อขายซึ่งสินค้าที่ควบคุมฉลาก แล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดทำฉลากก่อนขายและฉลากนั้นต้องมีข้อความดังกล่าวข้างต้น

(5) การกำหนดข้อความของฉลากต้องไม่เป็นการบังคับให้ผู้ประกอบการต้องเปิดเผยความลับทางการผลิต เว้นแต่ข้อความดังกล่าวจะเป็นสิ่งจำเป็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้บริโภค

ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากเห็นว่า ฉลากใดไม่เป็นไปตามที่กำหนด คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการเลิกใช้ฉลากดังกล่าวหรือดำเนินการแก้ไขฉลากนั้นให้ถูกต้อง ขณะเดียวกันหากผู้ประกอบการสงสัยว่าฉลากของตนเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย สามารถร้องขอให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากพิจารณาก่อนได้ ในการนี้รัฐมนตรีมี

อำนาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจ จัดทำและเก็บรักษาบัญชีเอกสารและหลักฐานเพื่อตรวจสอบในภายหลังได้

การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา (มาตรา 35 ทวิ – มาตรา 35 นว)

คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา มีอำนาจ ดังนี้

1. กำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการนั้นเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา หากในการประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการใด สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาให้บริการนั้นมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือหรือที่ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือ

ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญา สัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทำกับผู้บริโภคจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ใช้ข้อสัญญาที่จำเป็นซึ่งหากมิได้ใช้ข้อสัญญาเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร

(2) ห้ามใช้ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค

2. ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา กำหนด หรือจะกำหนดให้ใช้ข้อสัญญาใดก็ได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคส่วนรวม

3. กำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน

ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน หลักฐานการรับเงินจะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) มีรายการและใช้ข้อความที่จำเป็น ซึ่งหากมิได้มีรายการหรือมิได้ใช้ข้อความเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร

(2) ห้ามใช้ข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เจื่อนใจ และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา กำหนด

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการ โดยให้คำมั่นว่าจะทำสัญญา รับประกันให้ไว้แก่ผู้บริโภค สัญญาดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้แทน และต้องส่งมอบสัญญานั้นแก่ผู้บริโภคพร้อมกับการส่งมอบสินค้าหรือให้บริการ

ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้อง หรือส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้อง ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่เป็นทางปฏิบัติตามปกติ สำหรับการประกอบธุรกิจประเภทนั้น ๆ หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา กำหนด

การคุ้มครองผู้บริโภคโดยประการอื่น (มาตรา 36 – มาตรา 42)

เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า สินค้าใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค คณะกรรมการอาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้านั้นได้ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจไม่ดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือดำเนินการล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการจะจัดให้มีการพิสูจน์โดยผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้

ถ้าผลจากการทดสอบหรือพิสูจน์ปรากฏว่าสินค้านั้นอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และกรณีไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้านั้นได้โดยการกำหนดฉลาก หรือตามกฎหมายอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามขายสินค้านั้น และถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนแปลงสินค้านั้นภายใต้เงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้ ในกรณีที่สินค้านั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือเป็นที่สงสัยว่า ผู้ประกอบธุรกิจจะเก็บสินค้านั้นไว้เพื่อขายต่อไป คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจทำลายหรือจะจัดให้มีการทำลายโดยผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้

ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน ถ้าคณะกรรมการมีเหตุที่น่าเชื่อว่าสินค้าใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามขายสินค้าเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้า

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หรือเมื่อได้รับคำร้องจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่า การดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนใหญ่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อทำหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ในการดำเนินคดีในศาล ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สิน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือต่อต้านการแข่งขันอันไม่เป็นธรรมทางการค้า อาจยื่นคำขอให้คณะกรรมการรับรองเพื่อให้สมาคมดังกล่าวมีสิทธิและอำนาจฟ้องได้เช่นกัน

การอุทธรณ์ (มาตรา 43 – มาตรา 44)

ผู้ที่ได้รับคำสั่งของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง อาจอุทธรณ์คำสั่งได้ภายในสิบวัน นับแต่ได้รับทราบคำสั่ง ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของ คณะกรรมการ เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่นเป็นการชั่วคราวก่อนวินิจฉัยอุทธรณ์และให้ถือ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุด

บทกำหนดโทษ (มาตรา 45 – มาตรา 62)

ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตราหนึ่ง มาตราใด แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541 ต้องระวางโทษทั้งจำทั้งปรับ

เนื้อหาสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522

ตามความหมายในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

อาหาร หมายความว่า ของกินหรือเครื่องสำอางชีวิต ได้แก่

(1) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ดื่ม อม หรือนำสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ หรือในรูปลักษณะใด ๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุเจือปนอาหาร สี และ เครื่องปรุงแต่ง กลิ่น รส

อาหารที่ต้องขออนุญาตนำเข้า สามารถจัดแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อาหารควบคุมเฉพาะ เป็นกลุ่มที่เสี่ยงอันตรายมาก รัฐดูแลเข้มงวดทั้งทางด้าน สถานที่ผลิต และผลิตภัณฑ์

กลุ่มที่ 2 อาหารที่กำหนดคุณภาพ หรือมาตรฐาน เป็นกลุ่มที่เสี่ยงอันตรายปานกลาง รัฐ กำหนดคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ และฉลากให้ปฏิบัติ

กลุ่มที่ 3 อาหารที่ต้องมีฉลาก เป็นกลุ่มที่เสี่ยงอันตรายต่ำ รัฐกำหนดเกณฑ์สถานที่และฉลาก ให้ปฏิบัติตาม

กลุ่มที่ 4 อาหารทั่วไป เป็นกลุ่มอาหารนอกเหนือจาก 3 กลุ่มแรก

กลุ่มที่ 1 อาหารควบคุมเฉพาะ

1. สีสผสมอาหาร
2. นมโค
3. นมปรุงแต่ง
4. ผลิตภัณฑ์ของนม

5. วัตถุที่ใช้ปรุงแต่งอาหาร
6. นมเปรี้ยว
7. น้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
8. น้ำแข็ง
9. วัตถุเจือปนอาหาร
10. โซเดียมซัยคลาเมต
11. อาหารสำหรับผู้ที่ต้องควบคุมน้ำหนัก
12. อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
13. นมคัดแปลงสำหรับทารก
14. อาหารทารก
15. อาหารเสริมสำหรับทารก และเด็กเล็ก
16. เครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
17. ไอศกรีม

กลุ่มที่ 2 อาหารที่กำหนดคุณภาพ

1. ซ็อกโกแลต
2. ไข่เยี่ยวม้า
3. เกลีสบริโภค
4. ชา
5. กาแฟ
6. น้ำนมถั่วเหลือง
7. น้ำแร่ธรรมชาติ
8. น้ำปลา
9. น้ำส้มสายชู
10. อาหารกึ่งสำเร็จรูป

กลุ่มที่ 3 อาหารที่ต้องมีฉลาก

1. น้ำเกลือปรุงอาหาร
2. ขนมัน
3. หมากฝรั่ง และลูกอม
4. คุกกี้สำเร็จรูป และลูกอม

5. ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์
6. วัตถุแต่งกลิ่นรส
7. ขอสในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
8. อาหารพร้อมปรุง และ อาหารสำเร็จรูปที่พร้อมบริโภคทันที

ข้อความที่แสดงในฉลาก

- ชื่ออาหาร
- ชื่อสารบบอาหาร (เลข อย. 13 ตัว) เช่น อย.12-1-00244-1-0114
- ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต
- ปริมาณอาหาร เช่น น้ำหนักสุทธิ ปริมาตรสุทธิ
- มีข้อความ “ใช้วัตถุกันเสีย” “เจือสีสังเคราะห์” (ถ้ามีการใช้)
- วันเดือนปีที่ผลิต ที่หมดอายุ
- คำแนะนำในการเก็บ วิธีปรุง (ถ้ามี)

ฉลากอาหาร

- ชื่ออาหาร
- เลขสารบบอาหาร (ถ้ามี)
- ชื่อ และที่ตั้งของสถานที่ผลิต
- ปริมาณ / น้ำหนัก
- ส่วนประกอบ
- วันเดือนปีที่ผลิต / หมดอายุ

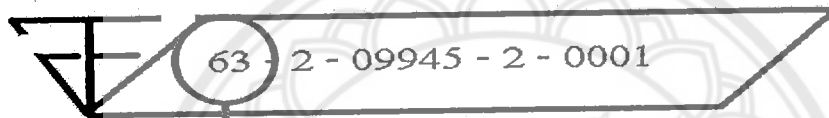
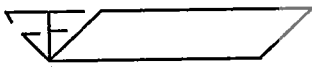
ข้อความต่างๆ ถ้ามีการใช้แล้วแต่กรณี

- “ใช้วัตถุกันเสีย ”
- “เจือสีธรรมชาติ ” หรือ “ เจือสีสังเคราะห์ ”
- “ใช้.....เป็นวัตถุปรุงแต่งรสอาหาร ”
- “ใช้.....เป็นวัตถุที่ให้ความหวานแทนน้ำตาล ”
- “แต่งกลิ่นธรรมชาติ” “แต่งกลิ่นเลียนธรรมชาติ” “แต่งกลิ่นสังเคราะห์” “แต่งกลิ่นรสธรรมชาติ” หรือ “แต่งรสเลียนธรรมชาติ”
- คำแนะนำในการเก็บรักษา (ถ้ามี)
- วิธีการปรุงเพื่อรับประทาน

วันเดือนปีที่ผลิต / หมดอายุ

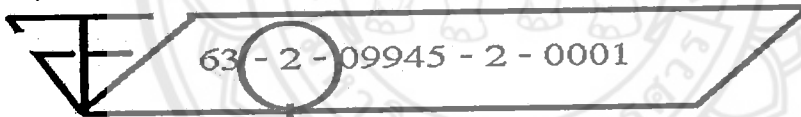
- “ผลิต” “หมดอายุ” “ควรบริโภคก่อน”
- วัน เดือนและปีหมดอายุการบริโภค
 - สำหรับอาหารที่เก็บไว้ได้ไม่เกิน 90 วัน
- วัน เดือนและปีที่ผลิต หรือวันเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค สำหรับอาหารที่เก็บไว้ได้เกิน 90 วัน
- วันเดือนและปีที่ผลิต และวันเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค สำหรับอาหารที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด

เครื่องหมาย อย.

รหัสจังหวัดที่ตั้งของสถานที่ผลิต

- 63 จังหวัดตาก
- 10 กรุงเทพฯ

สถานะของสถานที่ประกอบการและหน่วยงานที่อนุญาตสถานที่นั้นๆ

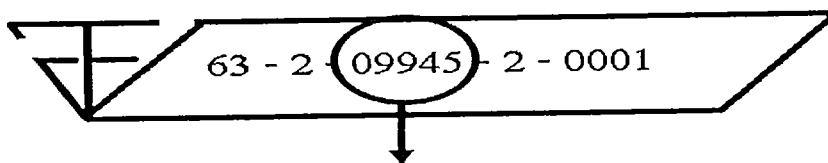
- ใช้รหัสตัวเลข 1 หลัก :

เลข 1 หมายถึง สถานที่ผลิต (ที่อนุญาตโดย อย.) (เลขคี่)

เลข 3 หมายถึง สถานที่นำเข้า(ที่อนุญาตโดย อย.) (เลขคี่)

เลข 2 หมายถึง สถานที่ผลิต(ที่อนุญาตโดยจังหวัด (รวม กทม.) (เลขคู่)

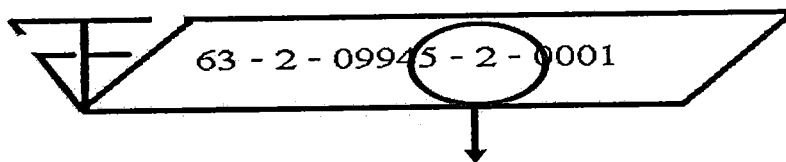
เลข 4 หมายถึง สถานที่นำเข้า (ที่อนุญาตโดยจังหวัด (รวม กทม.)

เลขประจำสถานที่ผลิตอาหาร

โดยใช้ตัวเลขจำนวน 5 หลัก

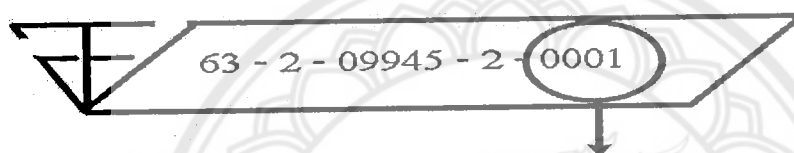
โดย 2 หลักท้ายเป็นเลขปี พ.ศ.

หน่วยงานที่อนุญาตผลิตภัณฑ์นั้นๆ

เลข 1 อนุญาตโดย อย

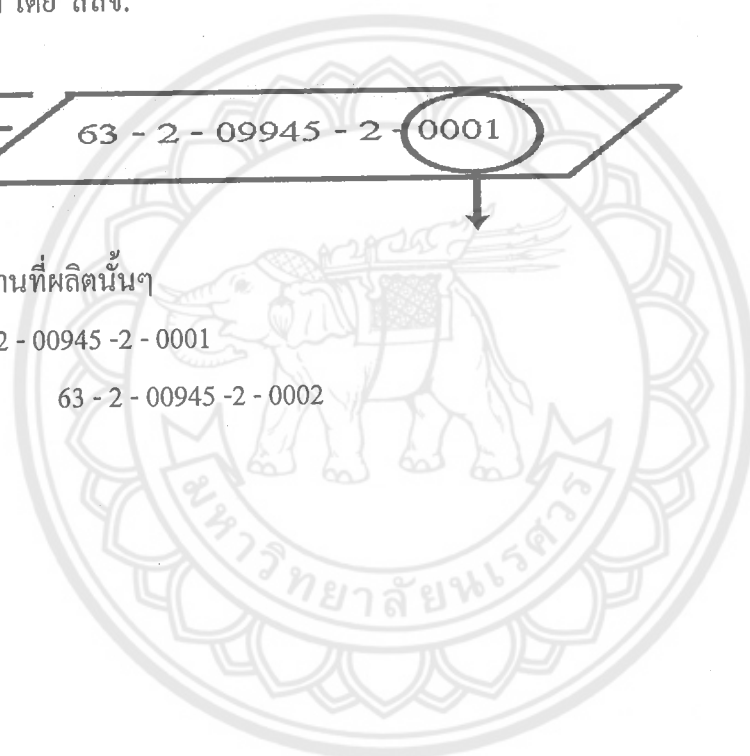
เลข 2 อนุญาต โดย สสจ.

ลำดับที่ผลิตภัณฑ์ของสถานที่ผลิตนั้นๆ

001 น้ำบริโภค 63-2-00945-2-0001

002 น้ำแข็ง 63-2-00945-2-0002

มาตราสำคัญใน พ.ร.บ.อาหาร 2522

มาตรการควบคุม

ม.25 ห้ามผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ซึ่งอาหารดังต่อไปนี้

1. อาหารไม่บริสุทธิ์ (ม.26)
2. อาหารปลอม (ม.27)
3. อาหารผิดมาตรฐาน (ม.28)
4. อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด (ม.29)

บทกำหนดโทษ

กรณีอาหารไม่บริสุทธิ์(25-1)

ม.58 จำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 20000 หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีอาหารปลอม(25-2)

ม.59 จำคุกตั้งแต่ 6 เดือน-10 ปี และปรับตั้งแต่ 5000 – 100000

กรณีอาหารผิดมาตรฐาน(25-3)

ม.60 ปรับไม่เกิน 50000 บาท

กรณีอาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด(25-4)

ม.61 จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 50000 หรือทั้งจำทั้งปรับ

สาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522

หมวด 1 คณะกรรมการอาหาร

หมวด 2 การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

หมวด 3 หน้าที่ของผู้รับอนุญาตเกี่ยวกับอาหาร

หมวด 4 การควบคุมอาหาร

หมวด 5 การขึ้นทะเบียนและการโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร

หมวด 6 พนักงานเจ้าหน้าที่

หมวด 7 การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด 8 บทกำหนดโทษบทเฉพาะกาล/อัตราค่าธรรมเนียม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหาร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหาร พ.ศ.2507

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 49 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2515

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“อาหาร” หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(1) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ดื่ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ หรือในรูปลักษณะใด ๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้วแต่กรณี

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารรวมถึงวัตถุเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

“อาหารควบคุมเฉพาะ” หมายความว่า อาหารที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นอาหารที่อยู่ในความควบคุมคุณภาพหรือมาตรฐาน

“ตำรับอาหาร” หมายความว่า รายการของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนประกอบอาหาร ซึ่งระบุน้ำหนักหรือปริมาณของแต่ละรายการ

“ภาชนะบรรจุ” หมายความว่า วัตถุที่ใช้บรรจุอาหารไม่ว่าด้วยการใส่หรือห่อหรือด้วยวิธีใด ๆ

“ฉลาก” หมายความว่า รวมถึงรูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือข้อความใด ๆ ที่แสดงไว้ที่อาหาร ภาชนะบรรจุอาหาร หรือหีบห่อของภาชนะที่บรรจุอาหาร

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปรุงแต่ง และหมายความรวมถึงแบ่งบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือการมีไว้เพื่อจำหน่ายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“โรงงาน” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ตั้งขึ้นเพื่อผลิตอาหาร

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่มีนิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาตให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอาหาร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นกับออกประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 6 เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหาร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(1) กำหนดอาหารควบคุมเฉพาะ

(2) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารควบคุมเฉพาะตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารนั้น ๆ ที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย ตลอดจนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย

(3) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารที่มีใหม่เป็นอาหารตาม (1) และจะกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ด้วยหรือไม่ก็ได้

(4) กำหนดอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนผสมอาหารตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่ายรวมทั้งการใช้สีและเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการใช้วัตถุเจือปนในอาหาร การใช้วัตถุกันเสีย และวิธีป้องกันการเสีย การเจือสี หรือวัตถุอื่นในอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย

(6) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุและการใช้ภาชนะบรรจุ ตลอดจนการห้ามใช้วัตถุใดเป็นภาชนะบรรจุอาหารด้วย

(7) กำหนดวิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหารเพื่อป้องกันมิให้อาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย เป็นอาหาร ไม่บริสุทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้

(8) กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

(9) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการตรวจ การเก็บตัวอย่าง การยึด การอายัด และการตรวจวิเคราะห์ทางวิชาการ ซึ่งอาหาร รวมทั้งเอกสารอ้างอิง

(10) กำหนดประเภทและชนิดอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือที่จำหน่าย ซึ่งจะต้องมีฉลาก ข้อความในฉลาก เงื่อนไข และวิธีการแสดงฉลาก ตลอดจนหลักเกณฑ์และ วิธีการโฆษณาในฉลาก

หมวด 1

คณะกรรมการอาหาร

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอาหาร” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อหรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการหรือผู้แทน อธิบดีกรมการค้าภายในหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินเก้าคน ในจำนวนนี้จะต้องตั้งจากผู้ประกอบการ ธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต นำเข้าหรือจำหน่ายอาหารไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ ให้รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกอง ควบคุมอาหาร เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 8 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำ ความเห็น แก่รัฐมนตรีหรือผู้อนุญาตแล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การออกประกาศตามมาตรา 6
- (2) การวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา 19
- (3) การเพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา 39
- (4) การปฏิบัติการตามมาตรา 44
- (5) การพักใช้ใบอนุญาตหรือการเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 46

มาตรา 9 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 10 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 9 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 11 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ให้นำความในมาตรา 11 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา 13 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ และให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวด 2

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

มาตรา 14 ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 15 ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าซึ่งอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 16 บทบัญญัติมาตรา 14 และมาตรา 15 ไม่ให้ใช้บังคับแก่

(1) การผลิตอาหารหรือนำเข้าซึ่งอาหารเฉพาะคราว ซึ่งได้รับใบอนุญาตเฉพาะคราวจากผู้อนุญาต

(2) การผลิตอาหารหรือนำเข้าหรือส่งออกซึ่งอาหารเพื่อเป็นตัวอย่าง สำหรับการขึ้นทะเบียน

ตำรับอาหารหรือเพื่อพิจารณาในการตั้งชื่อ

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นตาม (1) และ (2) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ใบอนุญาตที่ออกตามความในมาตรา 14 มาตรา 15 และมาตรา 16(1) ให้คุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตด้วย

ให้ถือว่ากรกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตที่ได้รับการคุ้มครองตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้รับอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการสุจริตที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

มาตรา 18 ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 14 และมาตรา 15 ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่สามนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้อนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 19 ในกรณีผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ย้ายสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า หรือสถานที่เก็บอาหาร ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือ ผู้ขออนุญาตย้ายสถานที่ดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือของผู้อนุญาตแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือ ไม่อนุญาตให้ย้ายสถานที่ดังกล่าวนั้น

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

หมวด 3

หน้าที่ของผู้รับอนุญาตเกี่ยวกับอาหาร

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 ผลิต นำเข้า หรือเก็บอาหารนอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา 21 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตย้ายสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า หรือสถานที่เก็บอาหารเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 22 ถ้าใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนร้านค้าอาหารสูญหายหรือถูกทำลายให้ผู้รับ

อนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาต และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียน
 ดำรับอาหารภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนดำรับอาหาร และการออกใบ
 แทนใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนดำรับอาหาร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
 เงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยเห็น
 ได้ง่าย ณ สถานที่ผลิตหรือสถานที่นำเข้าซึ่งอาหารที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และต้องติดหรือจัดป้าย
 แสดงสถานที่ผลิต หรือสถานที่นำเข้าที่ได้รับอนุญาตไว้ภายนอกสถานที่ในที่เปิดเผยให้เห็นได้ง่าย
 ด้วย

มาตรา 24 เพื่อประโยชน์ในการส่งออก และเมื่อมีความจำเป็นที่จะให้ผู้รับอนุญาตผลิตอาหารควบคุม
 เฉพาะเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว ผู้อนุญาตจะอนุญาตเป็นการเฉพาะ
 คราวให้ผู้รับอนุญาตผลิตอาหารควบคุมเฉพาะได้ตามมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐาน
 ระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะต่ำกว่าหรือสูงกว่าคุณภาพหรือมาตรฐานตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตาม
 มาตรา 6 ก็ได้ แล้วให้รายงานคณะกรรมการทราบ

หมวด 4

การควบคุมอาหาร

มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ซึ่งอาหารดังต่อไปนี้

- (1) อาหารไม่บริสุทธิ์
- (2) อาหารปลอม
- (3) อาหารผิดมาตรฐาน
- (4) อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 26 อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์

- (1) อาหารที่มีสิ่งที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพเจ็บป่วยด้วย
- (2) อาหารที่มีสารหรือวัตถุเคมีเจ็บป่วยในอัตราที่อาจเป็นเหตุให้คุณภาพของอาหารนั้นลดลง
 เว้นแต่การเจ็บป่วยเป็นการจำเป็นต่อกรรมวิธีผลิต การผลิต และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
 แล้ว

- (3) อาหารที่ได้ผลิต บรรจุ หรือเก็บรักษาไว้โดยไม่ถูกสุขลักษณะ
- (4) อาหารที่ผลิตจากสัตว์ที่เป็นโรคอันอาจติดต่อถึงคนได้
- (5) อาหารที่มีภาชนะบรรจุประกอบด้วยวัตถุที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา 27 อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารปลอม

(1) อาหารที่ได้สับเปลี่ยนใช้วัตถุดิบแทนบางส่วน หรือคัดแยกวัตถุดิบที่มีคุณค่าออกเสียทั้งหมดหรือบางส่วน และจำหน่ายเป็นอาหารแต่อย่างนั้น หรือใช้ชื่ออาหารแต่อย่างนั้น

(2) วัตถุหรืออาหารที่ผลิตขึ้นเทียมอาหารอย่างหนึ่งอย่างใด และจำหน่ายเป็นอาหารแต่อย่างนั้น

(3) อาหารที่ได้ผสมหรือปรุงแต่งด้วยวิธีใด ๆ โดยประสงค์จะปกปิดซ่อนเร้นความชำรุดบกพร่องหรือความด้อยคุณภาพของอาหารนั้น

(4) อาหารที่มีฉลากเพื่อลวงหรือพยายามลวงผู้ซื้อให้เข้าใจผิดในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ประโยชน์หรือลักษณะพิเศษอย่างอื่น หรือในเรื่องสถานที่และประเทศที่ผลิต

(5) อาหารที่ผลิตขึ้นไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 6(2) หรือ (3) ถึงขนาดจากผลวิเคราะห์ปรากฏว่า ส่วนประกอบที่เป็นคุณค่าทางอาหารขาดหรือเกินร้อยละสามสิบจากเกณฑ์ต่ำสุดหรือสูงสุด หรือแตกต่างจากคุณภาพหรือมาตรฐานที่ระบุไว้จนทำให้เกิดโทษหรืออันตราย

มาตรา 28 อาหารผิดมาตรฐาน ได้แก่ อาหารที่ไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 6(2) หรือ (3) แต่ไม่ถึงขนาดดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 27(5)

มาตรา 29 อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นอาหารตามมาตรา 25(4)

(1) ไม่ปลอดภัยในการบริโภค หรือ

(2) มีสรรพคุณไม่เป็นที่เชื่อถือ หรือ

(3) มีคุณค่าหรือคุณประโยชน์ต่อร่างกายในระดับที่ไม่เหมาะสม

มาตรา 30 เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหารให้ถูกสุขลักษณะ หรือให้ปราศจากอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีอำนาจ

(1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหาร ดัดแปลง แก้ไข สถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บอาหาร

(2) สั่งให้งดผลิตหรืองดนำเข้าซึ่งอาหารที่ผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาต หรืออาหารที่ปรากฏจากผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นอาหารที่ไม่ควรแก่การบริโภค

(3) ประกาศผลการตรวจพิสูจน์อาหารให้ประชาชนทราบในกรณีที่ปรากฏผลจากการตรวจพิสูจน์ว่าอาหารรายใดเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา 26 หรือเป็นอาหารปลอมตามมาตรา 27 หรือเป็นอาหารผิดมาตรฐานตามมาตรา 28 หรือเป็นอาหารที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรืออนามัยของประชาชน หรือภาชนะบรรจุรายใดประกอบด้วยวัตถุที่อาจเป็นอันตรายเมื่อใช้บรรจุอาหาร โดยให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้ผลิตโดยแน่ชัด ให้ระบุชื่อผู้ผลิตพร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารหรือภาชนะบรรจุนั้น และถ้าอาหารหรือภาชนะบรรจุดังกล่าวมีชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้า ก็ให้ระบุชื่อทางการค้าและลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้านั้นด้วย แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ไม้ปรากฏตัวผู้ผลิต โดยแนชดแต่ปรากฏตัวผู้จำหน่าย ให้ระบุชื่อผู้จำหน่ายและสถานที่จำหน่าย พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารหรือภาชนะบรรจุนั้น

หมวด 5

การขึ้นทะเบียนและการโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร

มาตรา 31 ผู้รับอนุญาตตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 ผู้ใดจะผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะจะต้องนำอาหารนั้นมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารต่อผู้อนุญาตเสียก่อน และเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารแล้วจึงจะผลิตหรือนำเข้าได้

การขอขึ้นทะเบียนและการออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 32 เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา 6(1) แล้ว ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา 14 ซึ่งผลิตอาหารควบคุมเฉพาะอยู่ก่อนวันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด งดผลิตอาหารจนกว่าจะได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา 31 เว้นแต่ผู้อนุญาตจะได้สั่งให้ทำการผลิตต่อไปได้เป็นการชั่วคราว ภายในกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร

มาตรา 33 เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา 6(1) แล้ว ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา 15 ซึ่งนำหรือส่งอาหารควบคุมเฉพาะเข้ามาในราชอาณาจักรอยู่ก่อนวันที่ประกาศกำหนด นำอาหารนั้นมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา 31 ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เว้นแต่ ผู้อนุญาตจะผ่อนผันขยายระยะเวลาดังกล่าวให้

มาตรา 34 ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะต้องผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะให้ตรงตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้

มาตรา 35 การขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา 31 ต้องแจ้งรายการหรือรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) ชื่ออาหาร
- (2) ชื่อและปริมาณของวัตถุดิบเป็นส่วนประกอบของอาหาร
- (3) ขนาดบรรจุ
- (4) ฉลาก
- (5) ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิต
- (6) ผลการตรวจวิเคราะห์อาหารจากส่วนราชการหรือสถาบันที่คณะกรรมการกำหนด
- (7) รายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร

มาตรา 36 การแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร จะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหารและการอนุญาตให้แก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 37 ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารให้ใช้ได้ตลอดไป เว้นแต่ทะเบียนตำรับอาหารที่ถูกสั่งเพิกถอนตามมาตรา 39

มาตรา 38 ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหารเพื่อให้อาหารนั้นปลอดภัย ในการบริโภค หรือเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขตำรับอาหารที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วได้ตามที่เห็นสมควรหรือตามความจำเป็น เพื่อให้อาหารนั้นปลอดภัยในการบริโภค

มาตรา 39 อาหารใดที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าอาหารนั้นมี รายละเอียดไม่ตรงตามตำรับอาหารที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ หรือเป็นอาหารปลอมตามมาตรา 27 หรือเป็นอาหารที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและไม่อาจแก้ไขตำรับอาหารได้ตามมาตรา 38 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารนั้นได้ การเพิกถอนให้กระทำโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 40 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหาร อันเป็นเท็จหรือ เป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร

มาตรา 41 ผู้ใดประสงค์จะโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณ ของอาหารทาง วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือ ด้วยวิธีอื่นใด เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์ หรือข้อความที่จะโฆษณา ดังกล่าวนั้นให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณาก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้

มาตรา 42 เพื่อพิทักษ์ประโยชน์และความปลอดภัยของผู้บริโภค ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเป็น หนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(1) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้ทำการโฆษณา ระงับการโฆษณาอาหารที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนมาตรา 41

(2) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้ทำการโฆษณาอาหาร ระงับการผลิต การนำเข้า การจำหน่าย หรือการโฆษณา อาหารที่คณะกรรมการเห็นว่าอาหารดังกล่าวไม่มีคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณตามที่โฆษณา

หมวด 6

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 43 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังนี้

(1) เข้าไปในสถานที่ผลิตอาหาร สถานที่เก็บอาหาร สถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้เก็บรักษา ผู้จำหน่าย รวมทั้งสถานที่ทำการของผู้นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งอาหาร ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ เพื่อตรวจสอบอาหาร และอาจยึดหรืออายัดอาหารและเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุอาหารและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาหารดังกล่าวได้

(3) นำอาหารในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์

(4) ยึดหรืออายัดอาหารหรือภาชนะบรรจุที่สงสัยว่าอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิคนามัยของประชาชน เพื่อตรวจพิสูจน์

(5) ยึดหรืออายัดอาหาร ไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอม หรืออาหารผิดมาตรฐาน หรือภาชนะบรรจุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิคนามัยของประชาชน หรือที่มีลักษณะไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 6(6)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 44 อาหารหรือภาชนะบรรจุที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้หรือเก็บมาตามมาตรา 43 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจพิสูจน์เป็นที่แน่นอนว่าเป็นอาหาร ไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา 26 เป็นอาหารปลอมตามมาตรา 27 หรือเป็นอาหารผิดมาตรฐานตามมาตรา 28 หรือเป็นอาหารที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 25(4) หรือเป็นภาชนะบรรจุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิคนามัยของประชาชน หรือมีลักษณะไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 6(6) ถ้ามิได้มีการฟ้องคดีต่อศาล ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจสั่งทำลาย หรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา 45 ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้รับอนุญาตหรือผู้เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 7

การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา 46 เมื่อปรากฏต่อผู้อนุญาตว่าผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงหรือประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่ปรากฏผลจากการตรวจพิสูจน์ว่าอาหารซึ่งผลิตโดยผู้รับอนุญาตผู้ใดเป็นอาหาร ไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา 26 เป็นอาหารปลอมตามมาตรา 27 เป็นอาหารที่ผิดมาตรฐานตามมาตรา 28 เป็นอาหารหรือภาชนะบรรจุที่น่าจะเป็น

อันตรายต่อสุขภาพหรือผิคนามัยของประชาชน ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน หรือในกรณีที่มีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่า ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาอันถึงที่สุดก็ได้

ในกรณีที่มิคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด ผู้รับอนุญาตผู้ใดได้กระทำความผิดตามมาตรา 26 หรือมาตรา 27 ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบ ในกรณีที่มิพบตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้รับอนุญาตมิยอมรับคำสั่งให้ปิดคำสั่งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่จำหน่าย หรือสถานที่ทำการของผู้รับอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับอนุญาตได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

ผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของผู้อนุญาตให้เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีตามวรรคสี่ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ให้ถือว่า การผลิต นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย ซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 14 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 15 วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

หมวด 8

บทกำหนดโทษ

มาตรา 47 ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา 6(4)(5) หรือ (9) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 48 ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา 6(6) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 49 ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา 6(7) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 50 ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา 6(8) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา 51 ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา 6(10) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา 52 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา 13 หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา 43 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 53 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 15 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 54 ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารเฉพาะคราวโดยมิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 16(1) หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 16 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 55 ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 หรือมาตรา 21 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 56 ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 22 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 57 ผู้รับอนุญาตผู้ใดนำอาหารควบคุมเฉพาะที่ผลิตขึ้นเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรมาจำหน่ายในราชอาณาจักร อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 24 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา 58 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 25(1) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 60 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 25(3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 61 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 25(4) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 63 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา 30(2) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา 64 ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 65 ผู้ใดจำหน่ายอาหารควบคุมเฉพาะที่มีได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 66 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 67 ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 68 ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา 38 ต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา 69 ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย อาหารที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา 39 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70 ผู้ใดโฆษณาอาหารโดยฝ่าฝืนมาตรา 40 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 71 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 41 ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 73 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 48 มาตรา 50 มาตรา 58 มาตรา 59 มาตรา 60 มาตรา 61 หรือมาตรา 69 เป็นการกระทำความผิดโดยจำหน่ายปลีกให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นกระทำความผิดอีกภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้กระทำความผิดครั้งก่อน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 74 ผู้รับอนุญาตผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว โดยมีได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันวันละไม่น้อยกว่าห้าร้อยบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตขาดอายุ

มาตรา 75 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว ให้เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาหรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา 76 ใบอนุญาตประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอาหารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุ ถ้าผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป และได้ยื่นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตเดิมไปได้อีกกว่าจะได้รับใบอนุญาตใหม่ หรือถึงวันที่ผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต และในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตใหม่ให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

มาตรา 77 ใบรายละเอียดของอาหารที่ได้รับอนุญาตไว้ และฉลากที่ได้ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีอายุใช้ได้สามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 78 ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาขออนุญาตตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตแล้วให้ดำเนินกิจการต่อไปได้อีกกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือถึงวันที่ผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส.โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

(96 ร.จ. 1 ตอนที่ 79 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2522)

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและยังไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคที่รับกุมเพียงพอ สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

อัตราค่าธรรมเนียม

(1) ใบอนุญาตผลิตอาหาร	ฉบับละ 10,000 บาท
(2) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร	ฉบับละ 20,000 บาท
(3) ใบอนุญาตผลิตอาหารเป็นการเฉพาะคราว	ฉบับละ 2,000 บาท
(4) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งอาหารเป็นการเฉพาะคราว	ฉบับละ 2,000 บาท
(5) ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร	ฉบับละ 5,000 บาท
(6) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ 500 บาท
(7) ใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร	ฉบับละ 500 บาท
(8) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ	

ข้อดี ของ พรบ.อาหาร

1. จะช่วยในการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าให้มีมาตรฐานที่ดีขึ้นเพื่อปกป้องคุ้มครองผู้บริโภค
2. ประชาชนที่เดือดร้อนจริงๆที่พึ่ง ไม่เสียค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในการดำเนินคดีรวดเร็ว
3. ภาระในการพิสูจน์จะตกแก่ผู้ประกอบการ

ข้อเสียของของ พรบ.อาหาร

1. คดีความจะเพิ่มมากขึ้น เพียงแต่คดีความที่อยู่ในศาลก็มากมายอยู่แล้ว
2. การฟ้องร้องที่ง่ายขึ้นและการที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้อง จะทำให้ประชาชนบางคน จะอ้างและจะหาเหตุแห่งการฟ้องร้องมากขึ้น

ปัญหาที่พบบ่อยในการละเมิดหรือกระทำผิดกฎหมายนั้นๆยกกรณีตัวอย่าง

กรณีศึกษา พรบ. อาหาร ปลากะพงนำเข้าชาวคอยรับโทษ 3 กระทง

นายมานิต นพอมรบดี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์พิพัฒน์ ยิ่งเสรี เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา(อย.) เดินทางไปตรวจสอบบริษัททองกิ่งแก้วฟู้ดส์ จำกัด และ โกดังเก็บ

สินค้า เลขที่ 17/1 หมู่ 5 ต.แคทราย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร ที่ระบุว่าเป็นสถานที่ผลิตปลากระป๋อง ยี่ห้อชาวคอย ที่นำไปบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่จังหวัดพัทลุง เมื่อ 12 ธันวาคม 2551 และมีปัญหากลิ่นเหม็นเน่า เนื้อปลาและ เนื้อตองซึม เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้สั่งการให้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง เก็บปลากระป๋องบริจาคออกจากหมู่บ้านที่ได้รับบริจาคทั้งหมดแล้ว และให้สำนักงานสาธารณสุขทั่วประเทศเก็บปลากระป๋องยี่ห้อดังกล่าวและที่ผลิตในล็อตเดียวกันคือ เลขที่สารบบอาหาร 74-07040-1-0050 ล็อตการผลิต TSE 77 ผลิตวันที่ 24 ธันวาคม 2551 หมดยุติวันที่ 24 ธันวาคม 2554 ออกจากท้องตลาดทั้งหมดด้วย เพื่อความปลอดภัยของประชาชน โดยผลการตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2552 ไม่พบจุลินทรีย์ แต่มีกลิ่นเหม็น สภาพเนื้อปลาและน้ำซอสมีสีซีดกว่าปกติ และเนื้อปลาค่อนข้างยุ่ย ซึ่งขณะนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เก็บปลากระป๋องอีกส่วนหนึ่งไว้ รอดูสภาพกระป๋องว่ามีแก๊สภายในที่เกิดจากการเน่าเสีย ซึ่งจะทำให้กระป๋องมีการบวมบู่บี้หรือไม่ เป็นเวลา 14 วัน คาดจะทราบผลในสัปดาห์หน้า

สำหรับผลการตรวจสอบสถานที่ผลิตปลากระป๋องชาวคอย คือ บริษัททองกิ่งแก้วฟู้ดส์ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 17/1 หมู่ 5 ต.แคทราย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร พบผู้จัดการฝ่ายบุคคล ได้ให้การว่า โรงงานแห่งนี้หยุดผลิตอาหารเพื่อปรับปรุงให้ได้มาตรฐานจีเอ็มพี ตั้งแต่สิงหาคม 2551 ซึ่งขัดแย้งกับข้อมูลที่ปรากฏบนกระป๋องที่ระบุว่าเป็นผลิต 24 ธันวาคม 2551 และได้สาวถึงสถานที่ผลิตอาหารที่มีนายทอง ทองกิ่งแก้ว เป็นผู้ประกอบการอีก 2 แห่ง คือห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทย เอ.ดี.ฟู้ด เทรคคิง เลขที่ 219 หมู่ 14 ต.นางแล อ.เมือง จ.เชียงราย และที่จังหวัดจันทบุรีเลขที่ 50 หมู่ 5 ต.ต.คพรม อ.ขลุง จ.จันทบุรี ผลการตรวจสอบไม่พบการผลิตปลากระป๋อง มีแต่ผลไม้บรรจุกระป๋อง และจากการเข้าไปตรวจสอบที่โกดังเก็บของของบริษัท พบว่ามีผลิตภัณฑ์อาหารบรรจุกระป๋องที่ยังไม่ติดฉลากจำนวน 2,373,062 กระป๋อง ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น เงาน้ำเชื่อม ข้าวโพด เห็ดแชมปิญอง เป็นต้น ไม่พบปลากระป๋อง ได้อายัดสินค้าไว้ทั้งหมดแล้ว

จากผลการตรวจสอบทั้งสถานที่ผลิตและโกดังเก็บของ สันนิษฐานว่าปลากระป๋องดังกล่าว น่าจะมีการผลิตมาจากสถานที่อื่น ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 และการผลิตอาหารตามมาตรฐานจีเอ็มพี (GMP) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ผลิตทั้งหมด 3 ข้อหา คือ 1.ทำการผลิตอาหารปลอม และมีฉลากเพื่อลวงหรือพยายามลวงผู้ซื้อให้เข้าใจผิด ตามมาตรา 27(4) ฝ่าฝืนมาตรา 25(2) มีโทษตามมาตรา 59 คือจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 5,000-100,000 บาท 2.ข้อหาผลิตอาหารผิดมาตรฐาน ตามมาตรา 28 ฝ่าฝืนมาตรา 25(3) โทษตามมาตรา 60 คือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท และ 3.ข้อหาเกี่ยวกับอาหารบรรจุกระป๋องอื่นๆ ที่ยังไม่ติดฉลากและมีการเก็บรักษาไว้ในโกดัง ถือว่าเข้าข่ายผลิตอาหารโดยไม่ได้รับ

อนุญาต ตามมาตรา 14 มิโทษตามมาตรา 53 จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาทหรือทั้งจำและปรับ เนื่องจากกระบวนการผลิตอาหาร ตั้งแต่การผลิตจนถึงการติดฉลากอาหาร จะต้องดำเนินการภายในโรงงานที่ได้ตามมาตรฐาน ที่ขออนุญาตกับอย.ไว้เท่านั้น การผลิตอาหารอีกที่และติดฉลากอีกที่ ถือว่าเป็นการกระทำไม่ถูกต้อง

ทางด้านนายแพทย์พิพัฒน์ ยิ่งเสรี เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา กล่าวว่า ความผิดทั้งหมดนี้ อย. ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร ได้แจ้งความดำเนินคดีในข้อหา ดังกล่าวที่สถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบน จ.สมุทรสาครเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2552 อย่างไรก็ตาม ในการคุ้มครองความปลอดภัยประชาชนผู้บริโภค ขณะนี้ เจ้าหน้าที่อย. ทั้งส่วนกลางและต่างจังหวัด ได้เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และขอความร่วมมือประชาชนช่วยกันตรวจสอบอาหารบริโภคบรรจุเสร็จ หากพบว่าไม่มีฉลากอย.ข้างกระป๋อง ขอให้แจ้งที่สายด่วนผู้บริโภค 1556 ตลอด 24 ชั่วโมง หรือแจ้งที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อดำเนินการทางกฎหมาย

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ

พ.ศ. 2523

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2523

เป็นปีที่ 35 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรรวบรวม และปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523

มาตรา 2⁽¹⁾ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พุทธศักราช 2477
- (2) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2479
- (3) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2482
- (4) พระราชบัญญัติใช้จับต้น พุทธศักราช 2485
- (5) พระราชบัญญัติโรคเรื้อน พุทธศักราช 2486

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

(1) โรคติดต่อ หมายความว่า โรคซึ่งรัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 5 ให้เป็นโรคติดต่อ และให้หมายความรวมถึงโรคซึ่งรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศตามมาตรา 6 วรรคสอง ให้เป็นโรคติดต่อด้วย

(2) โรคติดต่ออันตราย หมายความว่า โรคติดต่อซึ่งรัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 5 ให้เป็นโรคติดต่ออันตราย

(3) โรคติดต่อต้องแจ้งความ หมายความว่า โรคติดต่อซึ่งรัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 5 ให้เป็นโรคติดต่อต้องแจ้งความ และให้หมายความรวมถึงโรคติดต่อตามมาตรา 5 ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด

ประกาศตามมาตรา 6 วรรคหนึ่ง หรือโรคซึ่งรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศตามมาตรา 6 วรรคสอง ให้เป็นโรคติดต่อต้องแจ้งความด้วย

(4) พาหะ หมายความว่า คนหรือสัตว์ซึ่งไม่มีอาการของโรคติดต่อปรากฏ แต่ร่างกายมีเชื้อโรคนั้นซึ่งอาจติดต่อถึงผู้อื่นได้

(5) ผู้สัมผัสโรค หมายความว่า คนซึ่งได้เข้าใกล้ชิดคน สัตว์ หรือสิ่งของติดโรค จนเชื้อโรคนั้นอาจติดต่อถึง ผู้นั้นได้

(6) ระยะฟักตัวของโรค หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย จนถึงเวลาที่ผู้ติดโรคแสดงอาการป่วยของโรคนั้น

(7) ระยะติดต่อของโรค หมายความว่า ระยะเวลาที่เชื้อโรคสามารถจะแพร่จากคนหรือสัตว์ที่มีเชื้อโรคไปยังผู้อื่นได้ โดยทางตรงหรือทางอ้อม

(8) แยกกัก หมายความว่า การแยกผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ ออกไว้ต่างหากจากผู้อื่นในที่เอกเทศ และตามภาวะอันจะป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่หลาย โดยทางตรงหรือทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับเชื้อโรคนั้น ๆ ได้ จนกว่าจะพ้นระยะติดต่อของโรค

(9) กักกัน หมายความว่า การควบคุมผู้สัมผัสโรคหรือพาหะให้อยู่ในที่เอกเทศจนกว่าจะพ้นระยะฟักตัวของโรคนั้น ๆ หรือจนกว่าจะพ้นความเป็นพาหะ

(10) คุมไว้สังเกต หมายความว่า การควบคุมดูแลผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ โดยไม่กักกัน และอาจจะอนุญาตให้ผ่านไปไหนที่ใด ๆ ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อไปถึงท้องที่ใดที่กำหนดไว้ ผู้นั้นต้องแสดงตัวต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำท้องที่นั้น เพื่อรับการตรวจในทางแพทย์

(11) เขตติดโรค หมายความว่า ท้องที่หนึ่งท้องที่ใด ในหรือนอกราชอาณาจักรที่มีโรคติดต่อเกิดขึ้น ตามที่ รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศในท้องที่นั้น ๆ เป็นเขตติดโรค

(12) พาหะ หมายความว่า ยาน สัตว์ หรือวัตถุ ซึ่งใช้ในการขนส่งคน สัตว์ หรือสิ่งของ ทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ

(13) เจ้าของพาหะ หมายความว่า รวมถึง ตัวแทน เจ้าของ ผู้เช่า ตัวแทนผู้เช่าหรือผู้ครอบครอง

(14) ผู้ควบคุมพาหะ หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการควบคุมพาหะ

(15) ผู้เดินทาง หมายความว่า คนซึ่งเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร รวมทั้งผู้ควบคุมพาหะและคนประจำพาหะ

(16) การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค หมายความว่า การกระทำทางการแพทย์โดยวิธีใด ๆ ก็ตาม ต่อคนหรือสัตว์เพื่อให้คนหรือสัตว์นั้นเกิดอำนาจต้านทานโรค

(17) ที่เอกเทศ หมายความว่า ที่ใด ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนดให้เป็นที่สำหรับแยกกักหรือกักกันคนหรือสัตว์ที่ป่วย หรือมีเหตุสงสัยป่วยด้วยโรคติดต่อใด ๆ เพื่อป้องกันและควบคุมมิให้โรคนั้นแพร่หลาย

(18) เจ้าพนักงานสาธารณสุข หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจรา
ดูแล และรับผิดชอบในการสาธารณสุขโดยทั่วไปหรือเฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง

(19) พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(20) รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 โรคใดจะเป็นโรคติดต่อ โรคติดต่ออันตราย หรือโรคติดต่อต้องแจ้งความ ให้รัฐมนตรี
ประกาศชื่อและอาการสำคัญของโรคไว้ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 6 ในกรณีจำเป็นและสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศกำหนดให้
โรคติดต่อซึ่งรัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 5 เป็นโรคติดต่อต้องแจ้งความเฉพาะในเขตของตน

ในกรณีที่ตรวจพบหรือมีเหตุสงสัยว่าโรคใด โรคหนึ่งอันมิใช่โรคติดต่อที่ได้มีประกาศตาม
มาตรา 5 เป็นโรคซึ่งอาจติดต่อแพร่หลายเป็นอันตรายแก่ประชาชนได้ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการ
จังหวัดเฉพาะในเขตของตน มีอำนาจประกาศระบุชื่อและอาการสำคัญของโรคนั้นให้เป็นโรคติดต่อ
หรือโรคติดต่อต้องแจ้งความ

มาตรา 7 ในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย หรือโรคติดต่อต้องแจ้งความเกิดขึ้น หรือมีเหตุสงสัยว่า
ได้มีโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่

(1) ในกรณีมีการป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าได้มีการป่วยโดยโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในบ้าน ให้
เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้าน หรือของผู้ควบคุมดูแลบ้านหรือของแพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาล

(2) ในกรณีมีการป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าได้มีการป่วยด้วยโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นใน
สถานพยาบาล ให้เป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาลนั้น

(3) ในกรณีที่ได้มีการชันสูตรทางแพทย์ตรวจพบว่าอาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดต่อดังกล่าว
ให้เป็นที่หน้าที่ของผู้ทำการชันสูตรทางแพทย์ หรือของผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตรทาง
แพทย์นั้น

หลักเกณฑ์ และวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 8 เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขว่าได้เกิด หรือมีเหตุสงสัยว่า ได้เกิดโรคติดต่อ
อันตรายอย่างใดเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใด ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจ
ที่จะดำเนินการเอง ประกาศหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้ได้

(1) ให้คนหรือสัตว์ซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วย เป็นโรคติดต่ออันตรายเป็นผู้สัมผัสโรค หรือ
เป็นพาหะของโรคติดต่ออันตราย มารับการตรวจ การชันสูตรทางแพทย์ หรือการรักษา หรือคุมไว้
สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า คนซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรครอยู่ในภาวะ
ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เชื้อโรคแพร่หลายจนเป็นอันตรายร้ายแรงแก่ประชาชนได้ ให้มีอำนาจแยกกักผู้นั้น

ไปรับการรักษาในสถานพยาบาลหรือในที่เอกเทศ จนกว่าจะได้รับการตรวจและการชันสูตรทาง แพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือ

หมดเหตุสงสัย

- (2) กักกันหรือคุมไว้สังเกตซึ่งคนหรือสัตว์ซึ่งเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ
- (3) ให้คนหรือสัตว์รับการป้องกัน ตามวัน เวลา และสถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด
- (4) ดำเนินการหรือให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะใดที่โรคติดต่อ

อันตรายได้

เกิดขึ้น จัดการกำจัดความติดโรคหรือทำลายสิ่งใด ๆ หรือสัตว์ที่มีเหตุเชื่อได้ว่าเป็นสิ่งติดโรค จนกว่า เจ้าพนักงาน

สาธารณสุขจะเห็นว่าปราศจากความติดโรค และได้ถอนคำสั่งนั้นแล้ว

(5) ดำเนินการหรือให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะใดที่โรคติดต่อ อันตรายได้เกิดขึ้น จัดการแก้ไข ปรับปรุงการสุขาภิบาล หรือรื้อถอนสิ่งที่ไม่ถูกสุขลักษณะ หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ให้ถูกสุขลักษณะ

(6) ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งปรากฏหรือมีเหตุสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตรายไปรับ การตรวจ หรือจัดการทางแพทย์ หรือจัดการแก่ศพหรือซากสัตว์นั้นด้วยประการอื่นใด เพื่อป้องกันการ แพร่หลายของโรค

(7) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติการเพื่อป้องกัน กำจัด สัตว์ หรือแมลง หรือตัวอ่อนของ แมลงที่เป็นเหตุให้เกิดโรค

(8) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติในการ ทำ ประกอบ ปรง จับต้อง บรรจุ เก็บ สะสม จำหน่ายอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่มหรือน้ำเพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(9) จัดหาและให้เครื่องอุปโภคบริโภค รวมทั้งเวชภัณฑ์หรือเคมีภัณฑ์เพื่อป้องกันการแพร่หลาย ของโรค

(10) จัดหาหน้าที่ถูกสุขลักษณะไว้ในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะ

(11) ห้ามกระทำการใด ๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภาวะไม่ถูกสุขลักษณะแก่ถนนหนทาง บ้าน โรงเรือน สถานที่ พาหนะ หรือที่สาธารณะอื่นใด

(12) ห้ามกระทำการใด ๆ อันอาจจะเป็นเหตุให้โรคแพร่หลาย

มาตรา 9 ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ออกคำสั่งประกาศตามมาตรา 8 ให้ปิดประกาศ นั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่แยกกักสถานที่กักกัน บ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะที่ ผู้ป่วยอาศัยหรือพักอยู่และหรือบริเวณที่ใกล้เคียง ตลอดเวลาที่คำสั่งตามประกาศนั้นยังคงใช้บังคับอยู่ ห้ามผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

เข้าไปในหรือออกจากสถานที่แยกกัก สถานที่กักกัน บ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะ ที่ผู้ป่วยอาศัย หรือพักอยู่หรือย้ายสิ่งของใด ๆ ออกจากที่นั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

มาตรา 10 เมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นหรือน่าจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตน มีอำนาจประกาศโดยระบุชื่อและอาการสำคัญของโรค ตำบล หมู่บ้านหรือสถานที่ใดเป็นเขตติดโรค และจะกำหนดปริมาณพลโดยรอบไว้เป็นเขตติดโรคด้วยก็ได้

เมื่อได้มีประกาศดังกล่าวแล้ว ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดำเนินการเอง ประกาศหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการใด ๆ ในเขตหรือในบริเวณปริมาณพลนั้น ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติการใด ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8

(2) ห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากเขตติดโรค หรือที่เอกเทศเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(3) เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใด ที่เกิดหรือมีเหตุสงสัยว่าเกิดโรคได้ โดยมีต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า แต่ต้องกระทำในภาวะอันสมควร

(4) รื้อถอน ทำลาย หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็นซึ่งบ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง สถานที่ พาหนะ หรือสิ่งของใด ๆ เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(5) ปิดตลาด โรงมหรสพ สถานศึกษา สถานที่ประกอบหรือจำหน่ายอาหาร สถานที่ผลิตหรือจำหน่ายเครื่องดื่ม โรงงาน สถานที่ชุมนุมชน หรือสถานที่อื่นใดไว้ชั่วคราวตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(6) ห้ามคนซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่ออันตรายประกอบอาชีพใด ๆ หรือเข้าไปในสถานศึกษา สถานที่ชุมนุมชน หรือสถานที่อื่นใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

เมื่อโรคติดต่ออันตรายที่เกิดขึ้นสงบลงแล้ว และรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควรก็ให้ถอนประกาศนั้น

มาตรา 11 เมื่อโรคติดต่อต้องแจ้งความเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรือน สถานที่ พาหนะ หรือท้องที่ใด ถ้า

เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าโรคติดต่อดังกล่าวจะระบาดต่อไป ให้มีอำนาจปฏิบัติการใด ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 8 และมาตรา 10 ได้โดยอนุโลม

มาตรา 12 เพื่อป้องกันมิให้โรคติดต่อใดเกิดหรือแพร่หลายให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชอาณาจักรบัญชาให้บุคคลต้องได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศกำหนดให้บุคคลใดได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ณ เวลาและสถานที่ซึ่งจะได้อำนาจไว้ในการประกาศนั้น

มาตรา 13 ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศให้ช่องทางและด่านตรวจคนเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ เมื่อมีเหตุอันสมควรให้เจ้าพนักงาน

สาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแจ้งกำหนดวัน เวลาและสถานที่ที่พาหนะนั้น ๆ จะเข้ามาถึงท่าอากาศยาน ท่าเรือ หรือท่าขนส่งทางบก ต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักรยื่นเอกสารต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(3) ห้ามผู้ใดนำพาหนะอื่นใดเข้าเทียบพาหนะที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข และห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

สาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(4) เข้าไปในพาหนะและตรวจผู้เดินทาง สิ่งของหรือสัตว์ที่มาถึงพาหนะ ตรวจตราและควบคุมให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแก้ไขการสุขาภิบาลของพาหนะให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตราย ต่อสุขภาพในพาหนะ ในการนี้ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะอำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงาน

สาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(5) ห้ามเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนำผู้เดินทางซึ่งไม่ได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามที่ รัฐมนตรีประกาศเข้ามาในราชอาณาจักร

(6) ตรวจตรา ควบคุม ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบท่าอากาศยาน ท่าเรือหรือท่าขนส่งทางบก แก้ไขการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพในสถานที่และบริเวณดังกล่าว

(7) ตรวจตรา ควบคุม ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบท่าอากาศยาน ท่าเรือหรือท่าขนส่งทางบก ทำการควบคุม กำจัดยุง และพาหะนำโรค ในสถานที่และบริเวณรอบท่าอากาศยาน ท่าเรือ หรือท่าขนส่งทางบก ในรัศมีสี่ร้อยเมตร

ในการนี้ ให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ในบริเวณดังกล่าวอำนวยความสะดวกในการควบคุมกำจัดยุงและพาหะนำโรค

(8) ตรวจตรา ควบคุมการสุขาภิบาลเกี่ยวกับอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่มหรือน้ำ ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานที่ ทำ ประกอบ ปรุง จับต้อง บรรจุ เก็บ สะสม จำหน่ายอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่ม หรือ

น้ำที่นำเข้าไป หรือจะนำเข้าไปในบริเวณท่าอากาศยาน ท่าเรือ หรือท่าขนส่งทางบก ให้ถูกสุขลักษณะ หรือแก่ไขการสุขาภิบาลเกี่ยวกับอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่มหรือน้ำ ตลอดถึงสถานที่ดังกล่าวให้ถูกสุขลักษณะ

มาตรา 14 เมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นในท้องที่หรือเมืองท่าใดในต่างประเทศ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจประกาศให้ท้องที่หรือเมืองท่านั้นเป็นเขตติดโรค เมื่อได้ประกาศแล้วให้เจ้าพนักงาน สาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจดำเนินการเอง หรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักรจากท้องที่หรือเมืองท่านั้น ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติการใด ๆ เพื่อกำจัดความติดโรคและเพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค
- (2) จัดให้พาหนะจอดอยู่ ณ สถานที่ที่กำหนดให้จนกว่าเจ้าพนักงานสาธารณสุขจะอนุญาตให้ไปได้
- (3) ให้ผู้เดินทางซึ่งมากับพาหนะนั้นรับการตรวจในทางแพทย์ และอาจให้แยกกัก กักกัน คุ่มไว้สังเกต หรือรับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ณ สถานที่ที่กำหนดให้
- (4) ห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น หรือที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (5) ห้ามผู้ใดนำเครื่องอุปโภคบริโภค น้ำดื่ม หรือน้ำใช้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นสิ่งติดโรคเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

มาตรา 15 ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งผู้เดินทางซึ่งมากับพาหนะนั้น เพื่อแยกกัก กักกัน คุ่มไว้สังเกตหรือรับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ตลอดทั้งค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดู การรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ

มาตรา 16 ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ออกคำสั่งให้ผู้ใดดำเนินการตามมาตรา 8 (4) (5) (6) หรือ (7) มาตรา 10 (4) มาตรา 13 (4) (6) (7) หรือ (8) หรือมาตรา 14 (1) (2) หรือ (3) แล้ว ผู้นั้นละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยให้ผู้นั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

มาตรา 17 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา 8 (1) (2) (3) (7) (8) (9) (10) (11) หรือ (12) มาตรา 13 มาตรา 14 (5) หรือ ไม่ให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา 13 (4) หรือ (7) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 18 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ตาม มาตรา 8 (4) (5) หรือ (6) มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 14 (3) หรือ (4) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 19 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา 12 วรรค สอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 20 เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน สาธารณสุขตามมาตรา 14 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 21 ให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พุทธศักราช 2477 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2482 พระราชบัญญัติใช้จับสั้น พุทธศักราช 2485 และพระราชบัญญัติโรคเรื้อน พุทธศักราช 2486 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ นี้ใช้บังคับ

มาตรา 22 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กับให้มี อำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ศิริสุทนต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พุทธศักราช 2477 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2482 พระราชบัญญัติ ใช้จับสั้น พุทธศักราช 2485 และพระราชบัญญัติโรคเรื้อน พุทธศักราช 2486 ซึ่งใช้ บังคับอยู่ในขณะนี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อยังไม่รัดกุมและเหมาะสมกับ สภาวะการณ์ในปัจจุบัน สมควรที่จะ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเสียใหม่ โดยรวมเป็น พระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข 2550

ความเป็นมา

กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขที่ตราออกมาบังคับใช้เป็นกฎหมายใช้เป็นฉบับแรกคือ พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.2477 ต่อมาได้มีการยกเลิกและออกกฎหมายฉบับใหม่ออกมาในปี พ.ศ. 2484 เรียกว่า พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2484 ซึ่งบังคับใช้อยู่เป็นเวลานาน โดยมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมใน พ.ร.บ.สาธารณสุข (ฉบับที่2) พ.ศ.2495, พ.ร.บ.สาธารณสุข (ฉบับที่3) พ.ศ.2497, พ.ร.บ.สาธารณสุข (ฉบับที่4) พ.ศ.2505, พ.ร.บ.สาธารณสุข (ฉบับที่5) พ.ศ.2527 และจนมาถึงฉบับปัจจุบัน ได้มีการยกเลิกกฎหมายฉบับเดิมและตรากฎหมายฉบับใหม่ออกมาบังคับใช้เรียกว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

ในช่วงแรกกฎหมายการสาธารณสุขนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงมหาดไทย จนกระทั่งปี พ.ศ.2485 ได้มีการโอนอำนาจหน้าที่ของกรมสาธารณสุข ที่เดิมสังกัดกระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นกระทรวงสาธารณสุขแทน และถือให้กฎหมายการสาธารณสุขให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ดูแล โดยตลอดมา กฎหมายฉบับนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของผู้ปฏิบัติงานในองค์การราชการบริหาร ส่วนท้องถิ่นในระดับต่างๆ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ทั้งงานด้านสาธารณสุขโรคและอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนอีกฉบับหนึ่ง

ต่อมาจึงมีการปรับปรุงเป็น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2550 เพื่อให้เกิดการขยายขอบเขตการกำกับดูแลกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในด้านต่าง ๆ ให้กว้างขวางขึ้น และสามารถนำมาปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้ทันทั่วถึง และเพื่อให้เกิดความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของบุคลากรทางสาธารณสุขมากขึ้น ซึ่งโดยที่ปัจจุบันการสาธารณสุขเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมของมนุษย์อย่างใกล้ชิด ทั้งในเรื่องของมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับ อนามัยสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ผู้ปฏิบัติงานสาธารณสุขทุกระดับจำเป็นต้องศึกษาและมีความรู้เบื้องต้นที่เกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงานทางสาธารณสุขโดยเฉพาะงานสาธารณสุขชุมชน เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่ในความดูแลของสถานบริการทางสาธารณสุขทุกระดับ มีแนวโน้มที่จะเป็นพื้นที่ของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และ

กฎหมายฉบับนี้เปิดโอกาสให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นกำหนดพื้นที่บังคับใช้กฎหมายรวมทั้งการออกหลักเกณฑ์และข้อกำหนดต่างๆที่ไม่ขัดแย้งกับกฎหมายฉบับนี้ และมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดกิจการต่างๆด้านสาธารณสุข อาทิ การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เป็นต้น

โดยสรุป กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการกิจกรรมด้านต่างๆ ของงานสาธารณสุขในชุมชน ถือเป็นกฎหมายแม่บทของการดำเนินงานสาธารณสุข นอกจากบทบาทด้านวิชาการแล้วยังต้องสามารถบริหารกฎหมายให้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปฏิบัติงานได้อีกด้วย

เนื้อหาสำคัญ

พระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข

พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2535

เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535"

มาตรา 2* พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

*[รก.2535/38/27/5 เมษายน 2535]

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2484
- (2) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2495
- (3) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2497

- (4) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2505
- (5) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2527
- (6) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช 2480
- (7) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2484
- (8) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2497

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"สิ่งปฏิกูล" หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

"มูลฝอย" หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

"ที่หรือทางสาธารณะ" หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้าสำนักงานหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

"ตลาด" หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสียบง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึง บริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว หรือตามวันที่กำหนด

"สถานที่จำหน่ายอาหาร" หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

"สถานที่สะสมอาหาร" หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

"ราชการส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

"ข้อกำหนดของท้องถิ่น" หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดย
ราชการส่วนท้องถิ่น

"เจ้าพนักงานท้องถิ่น" หมายความว่า

- (1) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (2) ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับในเขตสุขาภิบาล
- (3) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (6) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็น

ราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

"เจ้าพนักงานสาธารณสุข" หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสาธารณสุข

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
แต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม
และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 6 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีโดย
คำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแล สำหรับกิจการ
หรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(2) กำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และ
วิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะความ
เป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับ
เฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้

มาตรา 7 เมื่อมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 6 ใช้บังคับในท้องถิ่นใด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีกิจการหรือการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของท้องถิ่นนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ในกรณี หากมีกรณีจำเป็นให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ใช้บังคับอยู่ก่อนมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 6 เพื่อกำหนดรายละเอียดการดำเนินการในเขตท้องถิ่นนั้นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวได้

ข้อกำหนดของท้องถิ่นใดขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 6 ให้บังคับตามกฎหมายนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องใดขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 6 ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา 8 ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวนั้นแทนก็ได้ ในกรณีนี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ และบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมอนามัยแจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติการตามความในวรรคสองสำหรับในเขตท้องที่จังหวัดนั้น

หมวด 2

คณะกรรมการสาธารณสุข

มาตรา 9 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการสาธารณสุข" ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มี

ความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการและอธิบดีกรมอนามัยเป็น
กรรมการและเลขานุการ

มาตรา 10 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการ
สาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย
- (2) ศึกษา วิเคราะห์และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข
- (3) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออก
ข้อกำหนดของท้องถิ่น
- (4) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (5) กำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่
เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (6) ควบคุม สอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตาม
กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 11 ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการว่าราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น
ซึ่งมีเขตอำนาจในท้องถิ่นใด ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่
มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการแจ้งต่อผู้มีอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของราชการ
ส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเพื่อสั่งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือ
เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องภายใน
ระยะเวลาที่เห็นสมควร

มาตรา 12 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีกรรมการซึ่งพ้นจาก
ตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 13 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 12 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 14 ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้นหรือของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน แล้วแต่กรณี

มาตรา 15 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 16 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา 15 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 17 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 16 คณะหนึ่งคณะใด เป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าวแทนคณะกรรมการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้นได้

หมวด 3

การกำจัดสิ่งปฏิถุและมูลฝอย

มาตรา 18 การกำจัดสิ่งปฏิถุและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่มิเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิถุหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
- (2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน
- (3) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ
- (4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเรียกเก็บได้
- (6) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

หมวด 4

สุขลักษณะของอาคาร

มาตรา 21 เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้มีความสกปรกรกรุงรังจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นจัดการแก้ไขเปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคาร หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจัดการอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

มาตรา 22 เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารใดมีสินค้าเครื่องเรือนหรือสัมภาระสะสมไว้มากเกินไปจนสมควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้โทษใด ๆ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

ของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้าเครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์หรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา 23 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดดำเนินการตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 และ ผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

มาตรา 24 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมิให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในอาคารนั้น ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพความเจริญ จำนวนประชากร และย่านชุมชนของแต่ละท้องถิ่น

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามประกาศนั้นยอมหรือจัดให้อาคารของตนมีคนอยู่เกิน จำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด 5

เหตุรำคาญ

มาตรา 25 ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ มีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(3) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศการระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(4) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือนฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(5) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 26 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา 27 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา 28 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้นในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

หมวด 6

การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

มาตรา 29 เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภท โดยเด็ดขาดหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา 30 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 29 โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่นหรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

หมวด 7

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา 31 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (1) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา 33 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 32 (1) ใช้บังคับห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา 32 (1) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56 ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 32 (2) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

หมวด 8

ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

มาตรา 34 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา 35 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการ

ดำเนินกิจการตลาด

- (3) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยการระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

มาตรา 36 ผู้ใดขายของหรือช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 37

มาตรา 37 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่าง ๆ

มาตรา 38 ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56 ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา 47 ก่อนการจัดตั้ง

มาตรา 39 ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 56 หรือหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา 48 และผู้จำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรง เก็บหรือสะสมอาหารในสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามมาตรา 38 ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 40 หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา 40 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปูรงอาหาร หรือที่ใช้สะสมอาหาร
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ
- (4) กำหนดเวลาจำหน่ายอาหาร

(5) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหารและผู้ให้บริการ

(6) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง เก็บรักษาหรือเสสมอาหาร

(7) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ

หมวด 9

การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

มาตรา 41 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนทั่วไป

ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ได้เป็นปกติหรือเร่ขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุชนิด หรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้าเพื่อจำหน่ายในกรณีที่จะมีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ได้เป็นปกติ รวมทั้งจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่เห็นสมควร ไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้าหรือสถานที่จัดวางสินค้าให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะกระทำมิได้ต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จัดแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตแล้ว

มาตรา 42 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศดังต่อไปนี้

(1) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามจำหน่ายหรือซื้อสินค้าโดยเด็ดขาด

(2) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตที่ห้ามจำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือบางประเภท หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าตามกำหนดเวลา หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าโดยวิธีการจำหน่ายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่ายสินค้าในบริเวณนั้น

คณะกรรมการสุขภาพสัตว์

ในการดำเนินการตาม (1) หรือ (2) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการของราชการส่วนท้องถิ่นและบริเวณที่จะกำหนดเป็นเขตตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี และต้องกำหนดวันที่จะบังคับตามประกาศนั้นมีให้น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา 43 เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะในการใช้ กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรอง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และของใช้ต่าง ๆ
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสินค้าและการระบายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ
- (4) กำหนดเวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า
- (5) กำหนดการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

หมวด 10

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข

มาตรา 44 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา
- (2) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น
- (3) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งหรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น
- (5) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วย และให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 45 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้ดำเนินการหรือผู้ดำเนินการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้ดำเนินการ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว ตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา 46 ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น ได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา 47 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตาม

พระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด 11

หนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา 48 การแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินการตามมาตรา 38 และหนังสือรับรองการแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแก่ผู้แจ้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการตามที่แจ้งได้ชั่วคราวในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมิได้ออกหนังสือรับรองการแจ้ง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจการแจ้งให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยถูกต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง

ในใบรับแจ้งหรือหนังสือรับรองการแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ในกรณีที่การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง ถ้าผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่รับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นผล แต่ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดแล้วให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 49 ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องแสดงหนังสือรับรองการแจ้งไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินการตลอดเวลาที่ดำเนินการ

มาตรา 50 ในกรณีที่หนังสือรับรองการแจ้งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 51 เมื่อผู้แจ้งตามมาตรา 48 ประสงค์จะเลิกกิจการหรือโอนการดำเนินการให้แก่บุคคลอื่น ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบด้วย

มาตรา 52 ในกรณีที่ผู้ดำเนินการใดดำเนินการตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 48 และเคยได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เพราะเหตุที่ฝ่าฝืนดำเนินการ โดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแล้วครั้งหนึ่ง ยังฝ่าฝืนดำเนินการ โดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินการไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม มาตรา 48 ถ้ายังฝ่าฝืนอีก ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามการดำเนินการนั้นไว้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา 53 การแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 48 และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 52 ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งหรือผู้ดำเนินการทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบตัวหรือไม่ยอมรับหนังสือให้ส่งหนังสือการแจ้งหรือคำสั่ง โดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือปิดหนังสือไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้ที่ต้องรับหนังสือ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบหนังสือดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่หนังสือไปถึงหรือวันปิดหนังสือ แล้วแต่กรณี

หมวด 12

ใบอนุญาต

มาตรา 54 ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

มาตรา 55 บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 56 เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมดและแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา 57 ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

มาตรา 58 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา 59 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา 60 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(1) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(2) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(3) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

มาตรา 61 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่ง

คำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนัก
 ทำการงานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไป
 ถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา 62 ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูก
 เพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด 13

ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ

มาตรา 63 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียม
 ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 64 บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการ
 ส่วนท้องถิ่น

มาตรา 65 ในกรณีที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินกิจการที่
 ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินกิจการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้
 ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน
 ข้อกำหนดของท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินกิจการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด
 ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับ
 ใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่
 กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกิน
 กว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้เสีย
 ค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

หมวด 14

การอุทธรณ์

มาตรา 66 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง
 มาตรา 28 วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา 45 มาตรา 48 วรรคห้า มาตรา 52 หรือมาตรา 65 วรรคสอง
 หรือมีคำสั่งในเรื่องการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
 ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่งตามมาตรา 46 วรรคสอง

ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วัน
ทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควร
ให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา 67 การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 66 ให้รัฐมนตรีพิจารณาโดยไม่ชักช้า
คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด 15

บทกำหนดโทษ

มาตรา 68 ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่น
บาท

มาตรา 69 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง โดยไม่มี
เหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา 8
วรรคสอง หรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตามมาตรา 8 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสอง
เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 17
โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพัน
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 71 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 19 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 72 ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหารซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อย
ตารางเมตร โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่น
บาท

ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหาร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตาราง
เมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพัน
บาท

มาตรา 73 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20 (5) มาตรา 32
(2) มาตรา 35 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 40 (2) หรือ (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือในมาตรา 37 หรือมาตรา 43 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 74 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 27 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 28 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 23 มาตรา 27 วรรคสอง หรือมาตรา 28 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 75 เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา 76 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา 33 วรรคสอง หรือมาตรา 41 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 77 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 41 วรรคสอง หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 (1) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 78 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 36 หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 (2) หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 43 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 79 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 80 ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 45 มาตรา 52 หรือมาตรา 65 วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา 81 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา 46 วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 82 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 49 หรือมาตรา 50 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา 83 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 57 หรือมาตรา 58 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา 84 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดดำเนินการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา 85 ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(1) ในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานครผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกรมตำรวจ

(2) ในเขตจังหวัดอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัดและผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

เมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

หมวด 16

บทเฉพาะกาล

มาตรา 86 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการใดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและกิจการนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตหรือต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือเป็นผู้ที่ได้แจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่เมื่อใบอนุญาตดังกล่าวสิ้นอายุและผู้นั้นยังคงประสงค์จะดำเนินการต่อไป ผู้นั้นจะต้องมาดำเนินการขอรับใบอนุญาตหรือแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนการดำเนินการ

มาตรา 87 ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่ไม่ต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ และมีใช่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้วตามมาตรา 86 ให้

ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา
เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 88 ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่มีได้เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่า
ด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้แต่เป็นกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตตาม
พระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาขึ้นคำขอรับใบอนุญาตตาม
พระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอ
แล้วให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตาม
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 89 บรรดากิจการต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็น
อันตรายแก่สุขภาพตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2484 และการแต่งผม
ตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2484 ให้ถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อ
สุขภาพ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา 31 หรือมาตรา 32

มาตรา 90 บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติข้อบังคับ หรือคำสั่งของเจ้า
พนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการ
สาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือคำสั่งของเจ้า
พนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2550

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2550

เป็นปีที่ 62 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็น
ต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการ
สาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก
ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่
อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน”

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา 4
แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้
เป็นราชการส่วนท้องถิ่น”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา 4
แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (1) นายกองการบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (3) นายกองการบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(6) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็น
ราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขพ.ศ.
2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับ
เฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็น
รายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้

เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 9 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร นายกสภาคมนตรีนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสภาคมนตรี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสภาคมนตรีการปกครองส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในด้านกฎหมายสาธารณสุข การอนามัยสิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกชื่อหมวด 3 การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด 3

การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 18 การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรา 19 มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินกิจการ โรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินกิจการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น”

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความใน (4) ของมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุจริตณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา 11 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 68/1 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“มาตรา 68/1 ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา 6 ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 12 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 73/1 และมาตรา 73/2 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“มาตรา 73/1 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20 (1) (2) (3) หรือ (6) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 73/2 ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20(5) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

สาระสำคัญ

กฎหมายฉบับนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 16 หมวด ดังนี้
หมวดที่ 1 - หมวดทั่วไป

เป็นการกล่าวถึงการบังคับใช้กฎหมายโดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแล กิจกรรมต่างๆ ในกฎหมายฉบับนี้ และให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่น สามารถกำหนดข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ เฉพาะสำหรับท้องถิ่นของตนได้

หมวดที่ 2 - คณะกรรมการสาธารณสุข

กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสุข เป็นองค์กรในการบริหารกฎหมายฉบับนี้ และมีการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการ การประชุม การใช้อำนาจของกรรมการ เป็นต้น

หมวดที่ 3 - การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

กำหนดให้การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอยเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสามารถออกข้อกำหนดในการจัดการของท้องถิ่นได้

หมวดที่ 4 - สุขลักษณะของอาคาร

กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการและเสนอแนะต่อเจ้าของอาคาร หากเห็นว่าสภาพไม่ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำหนดจำนวนคนต่อพื้นที่อาคาร

หมวดที่ 5 - เหตุรำคาญ

กำหนดว่าเหตุใดเป็นเหตุรำคาญและให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดการใดๆ เพื่อควบคุม ระงับและกำจัดเหตุรำคาญนั้นๆ

หมวดที่ 6 - การควบคุมการเลี้ยงสัตว์และปล่อยสัตว์

ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดเขตห้ามเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ หรือจัดการใดๆ กับสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะเพื่อระงับเหตุอันตรายและโรคติดต่อจากสัตว์

หมวดที่ 7 - กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ให้อำนาจรัฐมนตรี ประกาศกิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและมีอำนาจในการกำกับดูแลกิจการที่ได้ประกาศ

หมวดที่ 8 - ตลาดสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

กำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนห้ามจำหน่ายหรือสถานที่สะสมอาหาร

หมวดที่ 9 - การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชน ห้ามจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะเว้นแต่จะได้รับอนุญาต รวมทั้งการจัดการให้มีการใช้สอยที่หรือทางสาธารณะเพื่อส่วนรวม

หมวดที่ 10 - อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข

กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในการดำเนินตามกฎหมาย

หมวดที่ 11 - หนังสือรับรองการแจ้ง

เนื่องจากมีบางกิจกรรมที่กำหนดให้ต้องมีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น จึงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการออกหนังสือรับรองการแจ้งสำหรับผู้ดำเนินกิจการ

หมวดที่ 12 - ใบอนุญาต

กรณีกิจการใดต้องมีการออกใบอนุญาต จะต้องยื่นแบบขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ส่วนราชการของท้องถิ่น มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตนั้นๆ

หมวดที่ 13 - ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ

ให้ส่วนราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดในการกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไข ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

หมวดที่ 14 - การอุทธรณ์

กำหนดแนวทางในการยื่นขออุทธรณ์ คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

หมวดที่ 15 - บทกำหนดโทษ

มีการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืน

หมวดที่ 16 - บทเฉพาะกาล

เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อยกเลิกกฎหมายฉบับเดิมจึงกำหนดบทเฉพาะกาลในช่วงแรกเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปโดยเรียบร้อยและไม่ขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ใหม่ และเป็นการให้เวลาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับตัวสำหรับกฎหมายใหม่

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข 2550

1. การแก้ไขนิยามศัพท์ของคำต่างๆในพระราชบัญญัติจากเดิม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสมบูรณ์มากขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 6
3. การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการสาธารณสุข
4. การเปลี่ยนชื่อหมวดที่ 3 “ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ” มาเป็น “ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ”
5. การเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ตามมาตรา 18
6. การแก้ไขเรื่องการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมฯ ตามมาตรา 20 (4)
7. การเพิ่มโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎกระทรวงและข้อกำหนดของท้องถิ่น กรณีมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย

ข้อดีของกฎหมาย

1. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของคนทั้งในเรื่องของการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสมและงานอาชีวอนามัย
2. การพัฒนาการผลิตและการกระจายบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการของประเทศ
3. มีการปรับบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บุคลากรทางสาธารณสุขให้เกิดความเหมาะสม
4. มีการปฏิรูประบบบริหารจัดการด้านสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ สนับสนุนให้เกิดระบบการจัดการบริหารด้านงานคุ้มครองผู้บริโภค การส่งเสริมสุขภาพ งานโภชนาการ
5. ส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการสาธารณสุขในประเทศ
6. มีการขยายขอบเขตการกำกับดูแลกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในด้านต่างๆ ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ข้อเสียของกฎหมาย

แบ่งได้ 4 ด้าน ได้แก่

1) เจ้าพนักงานตามกฎหมาย

- ไม่มีความรู้
- ไม่มั่นใจ
- ไม่มีทักษะ
- ไม่บังคับใช้
- กลัวความขัดแย้ง

2) ผู้ประกอบการ

- ไม่รู้กฎหมาย
- ไม่เข้าใจเหตุผล
- ไม่รับผิดชอบ/หลบเลี่ยง

3) ประชาชน

- ไม่รู้กฎหมาย/สิทธิของตนเอง
- ไม่เรียกร้อง/ร้องเรียน
- ไม่มีส่วนร่วม

4) ตัวบทกฎหมาย

- ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมาย
- ไม่มีเกณฑ์ชี้วัดที่ชัดเจน
- กฎหมายซ้ำซ้อน

กรณีศึกษา

โรงงานปล่อยน้ำเสีย-ปลาตายเป็นเบือ

โดย ข่าวสด วัน จันทร์ ที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 09:52 น.

เมื่อวันที่ 22 ก.ค. ประชาชนที่บ้านเหล่ากล้วย หมู่ 6 ต.เหนือเมือง อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด พาถิ่นแตกตื่น เนื่องจากปลาในลำห้วยด้านทิศเหนือของหมู่บ้านจำนวนมากลอยแพตายโดยไม่ทราบสาเหตุเต็มลำห้วย เป็นระยะทางยาวหลายกิโลเมตร จากการตรวจสอบทราบว่า ปลาที่ตายส่วนใหญ่เป็นปลานิล ปลาช่อน ปลาดุก และปลาหมอ ส่งกลิ่นเหม็นเน่าคละคลุ้งไปทั้งลำห้วย

นายสมศักดิ์ มะลาไสย อายุ 47 ปี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านเหล่ากล้วย กล่าวว่า สั่งการให้กรรมการหมู่บ้านมาสำรวจความเสียหาย และห้ามชาวบ้านอย่าจับปลากินเด็ดขาด อาจเป็นอันตรายถึง

ชีวิต ในเบื้องต้นคาดว่าสาเหตุน่าจะเกิดจากสารพิษ หรือโรงงานบางแห่งจากเขต อ.เมือง ร้อยเอ็ด ปล่อยสารพิษลงลำห้วย จนทำให้น้ำเสียและปลาตายจำนวนมาก และแจ้งขอความช่วยเหลือไปยัง ผวจ.ร้อยเอ็ด เพื่อให้รีบแก้ปัญหาวิกฤตน้ำ เพราะชาวบ้านเหล่านี้จำเป็นต้องใช้น้ำในการเกษตร เลี้ยงสัตว์ อุปโภคบริโภค และทำประมง

ด้าน นายไพรัช สารระซอน สมาชิกอบต.หมู่ 6 บ้านเหล่ากล้วย กล่าวว่า อยากให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง ร่วมแก้ไขปัญหาให้ประชาชน ชุมชนที่นี้อยู่อย่างมีความสุข ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว โรงงานหรือแหล่งอุตสาหกรรมในตัวเมืองขอให้มีความรับผิดชอบด้วย โดยไม่ปล่อยน้ำเน่าเสียลงลำห้วย

ส่วน นายสกลสฤษดิ์ บุญประดิษฐ์ ปลัดจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า มอบหมายให้เจ้าจังหวัดป้องกันอำเภอประสานงานกับประมงจังหวัด และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด เก็บตัวอย่างน้ำปลาที่ตาย ไปตรวจพิสูจน์หาข้อเท็จจริง หาสาเหตุการตาย หากเป็นโรงงานปล่อยสารพิษลงลำห้วยหรือหนองน้ำสาธารณะต้องมีความผิด กรณีนี้เคยเกิดมาแล้วที่คลองคูเมืองเมื่อต้นปีนี้ โรงงานน้ำดื่มและโรงงานน้ำแข็งปล่อยสารพิษลงในท่อระบายน้ำ ทำให้ปลาตายจำนวนมาก

วิเคราะห์กรณีศึกษา

ตามกรณีศึกษาข้างต้นมีพระราชบัญญัติการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. มาตรา 25(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของ มีการทิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

2. มาตรา 27 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

3. มาตรา 74 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 27วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 28 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 23 มาตรา 27 วรรคสอง หรือมาตรา 28 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551

วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

การประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การปฏิบัติการด้านการแพทย์ฉุกเฉินในปัจจุบันยังขาดระบบบริหารจัดการด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน รวมทั้งยังขาดหน่วยงานรับผิดชอบ ประสานการปฏิบัติการ ทำให้มีผู้ป่วยฉุกเฉินต้องสูญเสียชีวิต อวัยวะหรือเกิดความบอบพร่องในการทำงานของอวัยวะสำคัญ รวมทั้งทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยรุนแรงขึ้นโดยไม่สมควร เพื่อลดและป้องกันความสูญเสียดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินขึ้น เพื่อกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน ตลอดจนกำหนดให้มีสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยรับผิดชอบการบริหารจัดการ การประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินร่วมกัน อันจะทำให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน โดยได้รับการช่วยเหลือและรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เนื้อหาสำคัญ

กฎหมายฉบับนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 - คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน

คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน เรียกโดยย่อว่า กพฉ. โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม และเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสี่คน กรรมการผู้แทนแพทย์สภาจำนวนสองคน กรรมการผู้แทนสภาการพยาบาลจำนวนหนึ่งคน กรรมการผู้แทนสถานพยาบาลซึ่งเลือกกันเองจำนวนสองคน กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรเอกชนจำนวนสองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา 5 (5) (6) (7) และ (8) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

กรรมการตามมาตรา 5 (5) (6) (7) และ (8) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- มีสัญชาติไทย
- อายุไม่ต่ำกว่า สามสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- ไม่เคยถูกลงโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

กรรมการตามมาตรา 5 (5) (6) (7) และ (8) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา 5 (5) (6) (7) และ (8) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ และกพล. ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในห้องประชุมพร้อมต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

การประชุม กพล. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

หมวดที่ 2 - สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ให้จัดตั้งสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น เรียกโดยย่อว่า สพล. ให้สถาบันมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของรัฐมนตรี

กิจการของสถาบันไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสถาบันต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว

เงินและทรัพย์สินของสถาบัน ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

หมวดที่ 3 - การปฏิบัติการฉุกเฉิน

เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้ป่วยฉุกเฉิน ให้นำหน่วยปฏิบัติการ สถานพยาบาล และผู้ปฏิบัติการ ดำเนินการปฏิบัติการฉุกเฉิน ตามหลักการดังต่อไปนี้

- ตรวจสอบคัดแยกระดับความฉุกเฉินและจัดให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการปฏิบัติการฉุกเฉินตามลำดับความเร่งด่วนทางการแพทย์ฉุกเฉิน
- ผู้ป่วยฉุกเฉินต้องได้รับการปฏิบัติการฉุกเฉินจนเต็มขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติการหรือสถานพยาบาลนั้นก่อนการส่งต่อ เว้นแต่มีแพทย์ให้การรับรองว่าการส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉินจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันการเสียชีวิตหรือการรุนแรงขึ้นของการเจ็บป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้น
- การปฏิบัติการฉุกเฉินต่อผู้ป่วยฉุกเฉินต้องเป็นไปตามความจำเป็นและข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ฉุกเฉิน โดยมีให้นำสิทธิการประกัน การขึ้นทะเบียนสถานพยาบาล หรือความสามารถในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยฉุกเฉินหรือเงื่อนไขใดๆมาเป็นเหตุปฏิเสธผู้ป่วยฉุกเฉินให้ไม่ได้รับการปฏิบัติการฉุกเฉินอย่างทันที

หมวดที่ 4 - กองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน

กองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ฉุกเฉิน รวมทั้งอุดหนุนหรือเป็นค่าชดเชยให้กับผู้ปฏิบัติการ หน่วยปฏิบัติการ หรือสถานพยาบาลที่ดำเนินการเกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยดำเนินการปฏิบัติการฉุกเฉินในเขตพื้นที่หรือภูมิภาคที่ไม่มีผู้ปฏิบัติการ หน่วยปฏิบัติการหรือสถานพยาบาลเพียงพอ

หมวดที่ 5 - โทษทางปกครอง

มาตรา 37 ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศที่ กพฉ. กำหนดตามมาตรา 29(1) ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 38 ผู้ใดใช้ระบบสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศที่จัดไว้สำหรับการปฏิบัติการฉุกเฉินโดยประการที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่การปฏิบัติการฉุกเฉิน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 39 การกำหนดโทษปรับทางปกครองตามมาตรา 37 และมาตรา 38 ให้ กพฉ. คำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติกรรมแห่งการกระทำ ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่ กพฉ. กำหนด

มาตรา 40 ผู้ใดใช้เข็มเช็ดหูเกียรติ โดยไม่มีสิทธิหรือแสดงด้วยประการใดๆว่าตนมีประกาศนียบัตรหรือเครื่องหมายวิทยฐานะโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และเงินงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะในส่วนของสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นของสถาบัน

ประโยชน์ของพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551

ระบบที่มีการจัดวางอย่างเป็นระเบียบ (organized) ครอบคลุม (integrated) เป็นไปเพื่อให้ความช่วยเหลือภาวะเร่งด่วนทางการแพทย์สำหรับบุคคลแต่ละคน เพื่อเข้าถึง (assess) และเข้าสู่ (enter) ระบบการให้การดูแลสุขภาพในระยะเวลาอันรวดเร็ว

องค์ประกอบของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

- กลไกการสื่อสาร เพื่อริเริ่มการให้การตอบสนองต่อความต้องการบริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน (Communications mechanism to initiate a response)
- พาหนะและบุคลากรผู้ให้บริการ (Vehicle with personnel) เพื่อให้การรักษาและนำส่งผู้ป่วย
- สถานพยาบาลที่รองรับผู้ป่วย (Receiving facility)

ปรัชญาของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

- มีขึ้นเพื่อสนองความต้องการด้านการแพทย์ฉุกเฉินในระดับชุมชน เมืองใหญ่ และทั้งประเทศ
- ไม่จำเป็นต้องเป็นระบบใหม่ที่พัฒนาขึ้นอย่างหรรหาลงตัว แต่ต้องเป็นระบบที่ใช้ได้กับองค์ประกอบที่มีอยู่เดิมแล้ว
- การจะเข้าไป “ควบคุม” ระบบที่เป็นอิสระ หลากหลาย เหล่านี้เป็นเรื่องที่ยากมากถ้าไม่สร้างระบบใหม่ขึ้นมาเลย ทางแก้คือ การใช้และการประสานงานทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- ผู้ที่เป็นผู้จัดการระบบจึงต้องมีความสามารถในการจัดการงบประมาณ (funding), การทำสัญญาเจรจา (contract negotiations), และการให้บริการการแพทย์ (medical care) พร้อมๆ ไปด้วยกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับพัฒนาระบบเหล่านี้ให้เข้าสู่การกำหนดเป็นตัวบทกฎหมาย

สรุป

- องค์ประกอบของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน คือ องค์กร, การรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน, และการประสานงาน เพื่อให้เกิดการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสมมากที่สุด
- ตัวแทนและผู้ควบคุมทางการแพทย์ (agency and medical director) ต้องแน่ใจว่า องค์ประกอบที่สำคัญแต่ละส่วนมีอยู่ในระบบจริงและทำหน้าที่ตามแผนที่วางไว้
- การควบคุมคุณภาพระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินเป็นกระบวนการที่ไม่อยู่นิ่ง (dynamic process) และแพทย์ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา (medical oversight) ควรมีความรู้เรื่อง โครงสร้างขององค์กรและระบบเป็นอย่างดี
- ผู้ควบคุมทางการแพทย์ (medical director) มักไม่ได้ควบคุมกิจกรรมและการปฏิบัติงานขององค์ประกอบระบบโดยตรง แต่ก็ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับทุกองค์ประกอบในระบบ ต้องทราบจุดอ่อนของระบบและแก้ไขปัญหาที่คุกคามสุขภาพต่อระบบ ได้ก่อนที่มันจะเกิดขึ้น

กรณีศึกษา

"เหตุร้าย"และ"ภัยจากธรรมชาติ"ไม่มีใครคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นตอนไหน เหมือนเช่น เหตุเพลิงไหม้ "ซานติก้าผับ โศกนาฏกรรม" บทเรียนครั้งใหญ่ของคนไทย หลังจากนั้นไม่กี่วันเกิดเหตุเพลิงไหม้ที่ "เสือป่าพลาซ่า" สร้างความเจ็บปวดให้กับญาติผู้สูญเสีย และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจนต้องพิการ

จากรายงานองค์การอนามัยโลกและยูนิเซฟ ระบุว่า แต่ละวันมีเด็กกว่า 2 พันคน เสียชีวิต จากอุบัติเหตุ แต่ละปีจะมีเด็กกว่า 830,000 คน ที่มีอายุไม่ถึง 19 ปี เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ในจำนวนนี้ 260,000 คนเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน อีก 175,000 คนเสียชีวิตจากการจมน้ำ 96,000 คน เสียชีวิตจากการถูกไฟลลอก 46,000 คนเสียชีวิตจากการตกจากที่สูงและอีก45,000 คนเสียชีวิตจากยาพิษ

สำหรับประเทศไทยมีผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรในปี2548 จำนวน 976,357 คน เฉลี่ยบาดเจ็บชั่วโมงละ 107 คน เป็นเหตุให้ต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาผู้บาดเจ็บ ผู้พิการและความสูญเสียทางเศรษฐกิจกว่าปีละแสนล้านบาท ทำให้มีผู้พิการสะสม 65,000 คน ยังพบว่ามีผู้เสียชีวิตจำนวน 13,711 คน เฉลี่ยวันละ 37 คน สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการประสานงานกับระบบการแพทย์ฉุกเฉินยังขาดความพร้อม ประเด็นนี้ถือเป็นเรื่องหลักที่สำคัญ และต้องใส่ใจให้มาก ด้วยเหตุนี้เพื่อให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการช่วยเหลือ และนำส่งโรงพยาบาลอย่างเร่งด่วน จึงได้เน้นการขยายระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) ได้ร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ตั้งเป้าภายในปี 2552 จะให้

ผู้ป่วยฉุกเฉินระดับวิกฤติ และเร่งด่วนได้รับการช่วยเหลือ หรือนำส่งโรงพยาบาลด้วยระบบ การบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน รวมทั้งจะดำเนินการให้มี หน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

จากผลการดำเนินงานของระบบการแพทย์ฉุกเฉินทุกจังหวัดทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1-26 มกราคม 2552 ที่ผ่านมาด้วยว่า มีการปฏิบัติการกู้ชีพทั้งสิ้นจำนวน 50,914 ราย โดยรับ แจ้งทางสายด่วน 1669 มาเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 25,725 ราย หรือร้อยละ 50.53 ส่วนเหตุที่ ทำให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตสูงสุด คือ อุบัติเหตุจากรถ 16,671 ราย หรือร้อยละ 32.74 โดยเจ้าหน้าที่ "อีเอ็มเอส" สามารถเข้าถึงจุดเกิดเหตุภายใน 10 นาที 37,844 ราย หรือร้อยละ 74.33 สามารถให้การดูแลรักษา ณ จุดเกิดเหตุ 47,950 ราย หรือร้อยละ 94.17 โดยพบว่ามี ผู้เสียชีวิต ณ จุดเกิดเหตุ 35 รายหรือร้อยละ 0.07

นพ.ชาติร์ เจริญชีวะกุล เลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เปิดเผยว่า ภายหลังจากเหตุการณ์สึนามิ แพทย์จากต่างประเทศที่เข้ามาศึกษาข้อมูลในประเทศไทย ได้มี การวิเคราะห์ถึงการจัดการด้านภัยพิบัติของประเทศไทย พบจุดอ่อนในเรื่องการประสานงาน กับระบบการแพทย์ฉุกเฉินยังขาดความพร้อม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ ฉุกเฉิน สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ในฐานะที่มีส่วนร่วมกับการจัดการภัยพิบัติที่อาจ เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงต้องทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริหารการ ความร่วมมือในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงหน่วยกู้ชีพกู้ภัย ซึ่งมีรถพยาบาลฉุกเฉินมากมาย เพื่อลดความ สูญเสียจากการเกิดภัยนั่นเอง ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมาย คือ เข้าถึงที่เกิดเหตุอย่าง รวดเร็ว และให้ความช่วยเหลือผู้บาดเจ็บภายในเวลา 10 นาที เมื่อเกิดเหตุไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน หรือบนท้องถนน แม้แต่พื้นที่ทุรกันดารห่างไกล เช่น ป่าเขา เกาะ ทะเล สามารถโทรแจ้งมายัง 1669 โดยทาง สพฉ. จะมีการสื่อสารส่งข้อมูลไปยังหน่วยงานกู้ชีพ กู้ภัยในระดับต่างๆ ซึ่งมี ถึง 3 ระดับ มีทั้งทีมแพทย์ และพยาบาลพร้อมให้การช่วยเหลือ รวมทั้งอาสาสมัคร

นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมหน่วยกู้ชีพ เพื่อการช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บในเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุก่อนการนำส่งโรงพยาบาล โดยจะเน้นในเรื่องของความถูกต้องในการปฏิบัติต่อ ผู้บาดเจ็บ เพราะเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การบาดเจ็บและเสียชีวิตลดน้อยลง ส่วนนโยบาย ในการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติในประเทศไทยนั้นสิ่งที่สำคัญก็คือ การฝึกซ้อม หากที่ไหน เป็นเสี่ยงจุดต้องซ้อมจุดนั้น เช่น จังหวัดติดกับชายทะเล ที่มีความเสี่ยงเกิดเหตุสึนามิ ก็ซ้อม มืออพยพชาวบ้าน ไปยังที่ปลอดภัย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือซ้อมรับมือกับอุบัติเหตุจากนิคม อุตสาหกรรม ก๊าซหรือสารเคมีรั่วไหล ขณะที่ภาคใต้ก็ซ้อมรับมือกับภัยจากการก่อการร้าย จังหวัดไหนอุบัติเหตุมากก็ซ้อมรับมือกับอุบัติเหตุ

การซ่อมรับมือกับอุบัติเหตุ ถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะทำให้เจ้าหน้าที่รู้บทบาทของตนเอง ในปีที่ผ่านมาได้รับรายงานว่าแต่ละจังหวัดมีการซ่อม 2-5 ครั้งต่อปี เพื่อให้การประสานงานเป็นไปอย่างมีระบบและรู้ถึงหน้าที่ที่จะต้องทำด้วย ตัวอย่าง กรณีไฟไหม้ตึก หน่วยดับเพลิงจะต้องเข้าไปทำให้เพลิงสงบก่อน หน่วยกู้ภัยถึงจะตามเข้าไปช่วยเหลือ ผู้บาดเจ็บไม่ใช่เข้าไปในอาคารทันที การทำงานจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนก่อนเข้าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

สำหรับแผนการรองรับเหตุที่เกิดจากภัยพิบัติต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นมาได้ นั้นจะมีระบบการบริการทางการแพทย์ แต่ละจังหวัดก็จะมีหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน มีถึง 4 ระดับ ที่มี ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือปฐมพยาบาลตามระดับของความรุนแรงของ เหตุการณ์ หากรถพยาบาล หรือแพทย์ไม่พอ ก็จะมีการประสานงานขอความช่วยเหลือจาก จังหวัดใกล้เคียง และสามารถประสานงานขอฮอติคอปเตอร์จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนมา ให้ความช่วยเหลือ โดยสามารถช่วยย้ายผู้บาดเจ็บไปยังโรงพยาบาลที่มีความพร้อมเฉพาะด้าน ได้ภายใน 10 นาทีก็ถึงจุดหมาย

ขณะนี้สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ และ หน่วยงานในเครือข่าย มีความพร้อม ในการให้บริการอย่างเต็มที่ โดยในส่วนกลางได้จัดทีมแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ ประจำ ศูนย์ตลอด 24 ชั่วโมง และตรวจสอบความพร้อมระบบการสื่อสาร การประสานงานและสั่ง การ ระหว่างส่วนกลางกับเครือข่ายสถานบริการในแต่ละจังหวัด นอกจากนี้ ยังสามารถ ประสานงานกับกองบินตำรวจ และ ร.พ.ตำรวจ จัดเตรียมเฮลิคอปเตอร์ พร้อมแพทย์ และ อุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อนำส่งผู้ประสบอุบัติเหตุสาหัสไปยัง โรงพยาบาลที่มีศักยภาพใน การรักษา ในพื้นที่ที่มีปัญหาจราจร หากประชาชนพบเห็นหรือประสบอุบัติเหตุ สามารถแจ้ง ได้ที่หมายเลข 1669 ฟรีตลอด 24 ชั่วโมง โดยทีมกู้ชีพของหน่วยบริการที่อยู่ใกล้จุดเกิดเหตุ ที่สุด จะออกไปให้บริการภายใน 10 นาที มาถึงวันนี้จะถือว่าว้าวหายแล้วล้อมคอกก็ยอม แต่ถ้า วันนี้ไม่ล้อมคอกไว้ก่อนวัวก็จะหายอีกเยอะ เชื่อว่าอีก 4-5 ปีต่อจากนี้ ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ไทยจะการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ก้าวต่อไปของระบบการแพทย์ฉุกเฉินไทย จะมีการนำเอา ทรัพยากรที่มีในประเทศนำมาเป็นพาหนะสำหรับการให้ความช่วยเหลือ ประชาชน เช่น ฮอติ คอปเตอร์ตำรวจ 20 ลำ ทหาร 50 ลำ ซึ่งทั้ง 2 หน่วยงานมีนโยบายที่จะช่วยสังคมในส่วนนี้อยู่ แล้ว ทาง สพฉ. จะพยายามทำเป็นข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุข กรม ตำรวจ และทหาร เอาไว้ก่อน สำหรับเหตุการณ์ในระดับจังหวัดนั้น จะมี นายแพทย์ สาธารณสุขจังหวัด คอยดูแลควบคุม ประสานเตรียมความพร้อม เหตุเกิดในจังหวัดไหนก็ สามารถจัดการ ได้เลย แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ใหญ่จริงๆ ก็จะมีการประสานทั่วประเทศมายัง สพฉ. ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานสั่งการระดมความช่วยเหลือจากเครือข่าย

ต่างๆ ได้อย่างทันเหตุการณ์ นับเป็นภารกิจหลักในเรื่องการปรับและพัฒนาระบบให้ดีขึ้น

อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ หรือสาธารณภัย ในประเทศไทยไม่ว่าจะมีความถี่ของการเกิดเหตุ
มากน้อยแค่ไหน บ่อยไปหรือไม่ มากขึ้นกว่าเดิมหรือเปล่า ไม่มีใครที่จะให้คำตอบได้อย่าง
ชัดเจน แต่สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่อาจ
เกิดขึ้นไม่ว่าจะรุนแรงมากหรือน้อย และระบบบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินที่เข้มแข็งของ
ประเทศไทย ประชาชนทั่วไปสามารถใช้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน เมื่อพบผู้เจ็บป่วยฉุกเฉิน
โทร 1669

เอกสารอ้างอิง

- “กฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก:http://www.moph.go.th/ops/minister_06/laws.htm 2009
- ข้อมูลกฎหมายและพระราชบัญญัติอาหาร.[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มาhttp://www2.fda.moph.go.th/law/sub_default.asp?productcd=3 (20 กรกฎาคม 2552).
- เครือข่ายรณรงค์ป้องกันป้องกันภัยแอลกอฮอล์. “ข่าวเกี่ยวแอลกอฮอล์,” การสำรวจร้านเหล้า
ใกล้โรงเรียน. 5 กรกฎาคม 2552 < <http://www.alcoholwatch.in.th> > 18 กรกฎาคม 2552
- “บริการการแพทย์ฉุกเฉิน”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก: <http://www.special2.thaigov.net/law12.htm> 2009
- “บริการการแพทย์ฉุกเฉิน”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก: <http://www.emsthai.net/mn/modules.php> 2009
- “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125. ตอนที่ 33 ก.
หน้า 34-39. 6 กุมภาพันธ์ 2551.
- มูลนิธิ เมาไม่ขับ. “การประชุมระดมสมองเพื่อพัฒนาทิศทางการลดอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์,” ลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับสุราในประเทศไทย. 22 มีนาคม 2552
<<http://www.ddd.or.th>> 18 กรกฎาคม 2552
- ขงยุทธ ขจรธรรม. “การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์,” นโยบายและมาตรการควบคุมปัญหาการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์. 1 กรกฎาคม 2552. <<http://www.thaihealth.or.th>> 18 กรกฎาคม 2552
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส). “ข้อมูลวิชาการที่น่าสนใจทั่วโลก,” กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา. 2552.
<<http://www.cas.or.th>> 10 กรกฎาคม 2552

เอกสารอ้างอิง(ต่อ)

สาธารณสุข, กระทรวง. สำนักระบาดวิทยา. รวมกฎหมายสำหรับการปฏิบัติงาน ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข, 2550.

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2551.

สำนักงานองค์กรเครือข่ายงดเหล้า. “บทสรุปสำหรับผู้บริหารตามพรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551”, แนวทางการดำเนินงาน 2 พฤษภาคม 2552. <[http: www.Stopdrink.com](http://www.Stopdrink.com)>
18 กรกฎาคม 2552

